





BCU Cluj / Central University Library Cluj

B. R. V. 1411

Bota, Maysi

Versuri îndemnătoare  
către deposedații țenori-  
mei românești...

Buda, 1829. 40

In. Nr. 4485/1946

BCU Cluj / Central University Library Cluj



B. R. V.

1411

Versuri îndemnătoare către  
depinderea tinerimei românești într-o  
îndreptare.

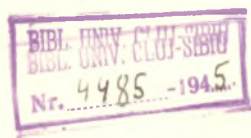
de

Morise Pzota

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Buda 1829.

BCU Cluj / Central University Library Cluj









B. R. V.

1411

Prospete inchipuire varsé cunoshtintza méntzei nóstre ceii scñatose despre staré inceputului sortií omeneshí, care mái nante de cultivire némica altá erá; de quót o simplitzitate, o selbátecic, shi o adeváratá stápénitóre fricá a totá Lumé, iará dupá desválire culturíi, dupá ivire shtíentzelor formose, dupá gásire tehnelor, shi dupá intencére omenilor intru cunoshtintza sengelui shi a Genului lor; la acéa flóre a fericirii au ajuns: la care astezi Austria, Anglia, Frantia, sh a. cu frumsetzé culturíi lor, preste totá Lumé acestuí páment ca razele Sórcluí: ales exemplu strelucesc. — Fericitzi sunt dar' acea locuitorí caríi sub scripturile alor asha Impératií sau náscut, fericitzi sunt cá au bárbatzí exelensi, cu frumsetia culturíi inavutzi, shi sunt fericitzi mái vértos cá au adevératzí, — shi credincioshi Patriotzi, — iubitorí de adevár, shi dreptate; invionatzí cu patrioticiascá insufletzire, statornicí intru implénire Legilor Tzeríi, temcinicí in pázire strémosheshtilor drepturí: invápáiatzi in cuget de aplecáciune dragostei cátrá procopseala, shi bun sporiul fericirii Genului prin infrumsetzare tehnelor, shi a shtíentzelor luminate: care din zi in zi inffloresc. Némic mái putzin, aflásé shi in témpu' de acum de multe plase de omeni, dintre caríi unii; de shi nu sunt in treapta selbáteciascá, simpli, fricoshi, shi spárioshí: totushí indepártatzí fiénd de asha sétzirí bune, se fac intradins cálcătorí de pázire implénirei Legilor, shi a drepturilor strémosheshtí. ne avéud mái de parte dragoste cátrá fapta bună, de ashí lumina fíií súi, ca se ajungá la frumsetia fericirii Genului; ei intradins remánénd la intunérecul simplitzitatei, shi la niagra ticáloshie, pátimesc lungóre de mórté.

Crédemé frate! Cá patima aciasta tocma 'i la noi Románii invértoshaté se aflé. — Apói de shi chiar fieshte carele ushor sétnte, cá numái din lipsa dragostei cátrá Patrie, cátrá shtíentze, shi cátrá luminare méntéi se inpedecá totá frumsetia fericirii Genului; ma: totushí ceí mái avutzi dintre aí nostríi, cuprinshí fiénd de ne setiosa postá cátrá comorí, remáu reci de cátrá dragosté Patriei, de cátrá luminare shi procopseala fiilor súi, apói nici o indemnare au de a ferici Genu' cel de un sánge cu ei, de a se depriude intru faptele bune, care curg din intemeére ce statornicá a shtíentzelor formose, shi a tehnelor; prin care se deduce la culturé: shi se lumineazé ménté omului.

Eu cu adevérat am vézut pe multzi Románi mái ales de acea caríi au crescut sub arépi stráine, cuprinshí de momirí politice, in asha néroiu alunecatzi; quót ascunzéndushí bunátaé patrioticiascá, shi dreptul strémoshilor súi: se rushineazé a spune cá sunt Románi, shi numái dequót inboldinduí cineva (precum Cártitoriu' din Haale — au inceput pe sténga fárá fórfecei pénzá noó a eroi — —) uní ca acea, shi de insushí strémoshescu' lor sénge al vestitzilor Románi, sar lápádá. Aciasta totzi misheíi, shi nemernicíi acea ar face; caríi nu au crescut intre aí súi, shi caríi n' au cápatat sétzirí de dragoste cátrá fericire Patrioticá a Genului súu; shi mái vértos acea caríi nu sau adépat cu cunoshtintza temeiuului strémoshilor súi Románi, acelor fórte vrédigni de laudá, shi de aducere a ménte heroí bárbatzí. Cá aceshié pentru dragosté cátrá Patrie, shi cátrá luminare Genului, puncú virtuté ce mái mare in procopseala Ténérilor, in gésire tehnelor, in purtare ostáshicé, shi in ocármuire ce in tzeleaptá a biruintzei lor; avutau intoemirí bune, unde fíií celor puternicí, shi heroí bárbatzí, dinpreună cu fíií celor orfení la olaltá se n'vátzau, shi se procopséu crescánd intru sétzirí bune, de a apéra Patria sa; shi a tzéné Genu' in fericitá stare.



10

Dintru acest' temeiu a' dragosteî cătră Patria noastră, shi cătră fericitul Schiptru al p... cu-  
nî nostru Austricesc' STAPENITORIU m' am indemnât shi eu a aduce ceva spre deprindere  
ctivă intru poleire Tênerimeî Române cu Cyrilleshtile slove, shi cu Strêmosheshtile Litere lucrat; măi  
vêrtos căci noi cu Linbâne cu totu' Românî sîntem, adecă : fiî Strênepotzilor a Romanilor eelor vechî,  
ariî nu cu Slovele Cyrilliane; ci chiar cu Literile Latine se intrebuintzau : de acêa nu numaî ni se cu-  
, ma; tocma datorintza sângelui Roman' Strêmoshesc spre măi formosă poleire Linbeî nôstre ne  
niama : iarêshî cu dênsele a ne intzelêge, care eu ca cel din ântêiu fruct al ostenélelor meale il pun  
emn de DAR, shi de GRATULATIE pe acest' AN NOU 1829.

A u t o r u'.

# P R E J U D E C A R E .

## LA SORTEA OMENEASCA'.

**T**ristă 'i sôrtea omenească,  
Cine e se n' o conóscă ;  
    'Tristă 'i shi amară fôrte ,  
    La totzi cei ce conosc tóte ;  
Astezi mie , mâne tie ,  
Cel ce pate — bene shtie :  
    Pismasha urgic.

---

Vizut iaste tuturoră ,  
Cum le urmeazê unora , —  
    Chê după Nor , — vêne serin ,  
    Shi dela neamic' \*) pelin ;  
Neamicul amăreală ,  
Umblă după vicleneală :  
    Urzënd netigneală.

---

Nedreptatea omenilor ,  
Cea ca veninul șerpilor ;  
    Dela unii — se urzêshte .  
    Shi pre alții — pedepsêshte ;  
La dreptzi rádêcina curmă ,  
Fără milă îi sugrumă :  
    Din întreaga pismă.

---

Ah ! Pismă amară fiară ,  
Shi gadină de ocară ;  
    Ah ! Devolească aflare ,  
    Quót in Lume faci stricare ;  
Tu pismătaretze ome ,  
Tu prea noule Caine :  
    Ah ! Cumplit venine.

---

\*) neprietен.

## ЛА СОРТЪ ОМѢНѢСКЪ.

**T**ристъ 'и сортѣ оменѣскъ ,  
Чине е се н' о кѣноскъ ;  
    Тристъ 'и ши амаръ фортѣ ,  
    Ла тоци чей че кѣноск тотѣ ;  
Астззи мие , мзне цие ,  
Чел че патѣ — бине цие :  
    Писмаша урциѣ.

---

Вззѣт іастѣ тѣтѣрора ,  
Кѣм ле урмѣзъ унора , —  
    Къ дѣпъ Нор , — бине серин ,  
    Ши дела неамик \*) пелин ;  
Неамикѣла амърѣлз ,  
Умелз дѣпъ викленѣлз :  
    Урззнд нетигнѣлз.

---

Недрептатѣ оменилор ,  
Чѣ ка венинѣл шерпилор :  
    Дела униѣ — се урзѣще ,  
    Ши пре алциѣ — педепсѣще ;  
Ла дрепци рздзчина кѣрмз ,  
Фзрз милз ѡй сѣгрѣмз :  
    Дин ѡтрѣга писмъ.

---

Ах ! Писмъ амаръ фѣрз ,  
Ши гадинъ дѣ окарз ;  
    Ах ! Деволѣскъ афларѣ ,  
    Кзт ѡ дѣме фачи стрикарѣ ;  
Тѣ писмзгарѣце оме ,  
Тѣ прѣ нѣбле Каниѣ : —  
    Ах ! Кѣмплит венине.

---

\*) непріѣтен.



Cum nu crutzî a face mult rîu ,  
 Au nu te temî de Domnezeu ;  
 Asha 'î pleaga fără milă ,  
 Pisma de sînge străină ;  
 Face unora — din stare ,  
 Mai vecînică stremutare :  
 Iaurgia mare !

De 'î trăi quòt cu dreptate ,  
 Shi de 'î avea heroî fapte ;  
 Intre pismashî eshtî, publicat ,  
 Cu caracter rîu apâsat ;  
 Căci pismătaretzul' n' amich ;  
 Omuluî drept e contralnich :  
 Vezî Române , ce zich ? —

Mai bène cu caracter bun ,  
 A fi pretzuit de comun ;  
 Numai a trăi credincios  
 Tzeriî , shi la Gen spre folos ;  
 Ciarcă a vedé Române ,  
 Quum trăeshî astézi ? dar' mîne :  
 Pisma nu 'î de tène.

Fugî daré Române frate ,  
 De asha plas' ds bucate ;  
 Precum unî — sh' altiî — 'tzî iupart ,  
 Căci anni întregî 'tzî va da do cap  
 Necazul , calcă jos pisma ,  
 Înpungeo cu sulitza :  
 Némic a o erutză.

Fă 'î gonă din locashul tîu ,  
 Numai răbdă acest plas rîu ;  
 Bagheo forte in adênc ,  
 Intru acest vecînich pămênt ;  
 Căci sub Sore 'î 'ntea faptă ,  
 Stricăciósé 'n Lumè tótă :  
 Nicî de quòt nu 'î dreaptă.

КЪМ НЪ КРЪЦИ А ФАЧЕ МЪЛТ РЪЪ ,  
 ЯЪ НЪ ТЕ ТЕМИ ДЕ ДОМНЕЪЪ ;  
 ЯША 'И ПЛЪГА ФЪРЪ МИЛЪ ,  
 ПИСМА ДЕ СЪИЦЕ СТЪЖИЪЪ ; —  
 ФАЧЕ УНОРА — ДИИ СТАРЕ ,  
 МАИ ВЪЧНИКЪ СТРЕМЪТАРЕ :  
 Ъа урѣѣа маре !

ДЕ 'И ТЪЖИ КЪТ КЪ ДРЕПТАТЕ ,  
 ШИ ДЕ 'И АВЪ ХЕРОИ ФАПТЕ ;  
 АТРЕ ПИСМАШИ ЕЦИ ПЪБЛИКАТ ,  
 КЪ КАРАКТЕР РЪЪ АПЪСАТ ;  
 КЪЧИ ПИСМЪТАРЕЦЪЛ Н' АМИК ,  
 ОМЪЛЪИ ДРЕПТ Е КОНТРАЛНИК :  
 ВЕЪИ РОМЪНЕ , ЧЕ ЗИК ? —

МАИ ВИНЕ КЪ КАРАКТЕР БЪИ ,  
 Я ФИ ПРЕЦЪИТ ДЕ КОМЪИ ;  
 НЪМАИ А ТЪЖИ КРЕДИНЪОС  
 ЦЕРИИ , ШИ ЛА ЦЕН СПРЕ ФОЛОС ;  
 УЪРЪКЪ А ВЕДЪК РОМЪНЕ  
 КЪМ ТЪЖЕЦИ АСТЪЖИ ? ДАР' МЪНЕ :  
 ПИСМА НЪ 'И ДЕ ТИНЕ !

ФЪЦИ ДАРЪ РОМЪНЕ ФРАТЕ ,  
 ДЕ АША ПЛАС' ДЕ БЪКАТЕ ;  
 ПРЕКЪМ УНИИ — Ш' АЛЦИИ — 'ЦИ АПАРТ  
 КЪЧИ АНИИ АТРЕЦИ 'ЦИ ВА ДА ДЕ КЪ  
 НЕКАЪЛА ; КАЛЪКЪ ЖОС ПИСМА ,  
 АПЪИЦЕО КЪ СЪЛИЦА :  
 НИМИК А О КЪЦЪ.

ФЪ 'И ГОНЪ ДИИ АЪКАШЪЛ ТЪЪ ,  
 НЪМАИ РЪКЪДА АЧЕСТ ПЛАС РЪЪ ;  
 БАГЪО ФОАРТЕ А АЪЖИК ,  
 АТРЕЪ АЧЕСТ ВЪЧНИК ПЪМЪИТ  
 КЪЧИ СЪЕ ГОРЕ 'И 'НТЪА ФАПТЪ ,  
 СТРИКЪЧОСЪ 'И АЪМЪК ТОАТЪ :  
 НИЧИ ДЕ КЪТ НЪ 'И ДРЕПТЪ.

Vezi, pisma iaste cea mai rea  
 Urgie in tota Lumca;  
 Cine tot dupa ia umbla,  
 Nu are in Ceriu stare nobla; \*)  
 Nicu pre pamant senatate,  
 Ci se munceshte in tote:  
 Ca in timp de morte.

Acum anul NOU se 'ncepe,  
 Statzi cu totzi a ne percepe, —  
 Se iubim dreptatea Santa,  
 Lasand pismasha osanda;  
 Acea ce noi de mult dorim,  
 In 'cest an NOU se dobandim:  
 Shtiientza se iubim.

Se ne 'nvatzem fiu, shi fete,  
 Ce 'i omenirii mai sete;  
 Mentea a o intzeleptzi  
 Cu shtiientze a 'n bogatzi;  
 Dand cultura, shi lumina,  
 Fiilor boni in inima:  
 Iate fapta buna.

Inima Rom'na ofteshte, —  
 Lumina de mult doréshte;  
 Caci shi Rom'nele mormanturi  
 Ne sunt noo astezi martori;  
 Ba, tocma scripturile lor,  
 Arat' shtiientza Romanilor;  
 Avuta de Popor.

In quot dela Greci fiientza  
 Invatzeturiu, shi shtiientza;  
 Shau tras poporul Romanesc,  
 Cum Istoriile vestesc;  
 Tot poporul Roman marit,  
 Ca Santa o au pretzuit:  
 Shi astezi e lipsit. \*\*)

\*) adeca in Ceriu nu va avea fericire.  
 \*\*) de invatzeturiu.

ВЕЗИ, ПИСМА ІАСТЕ ЧК МАЙ РЕ  
 УРГІЕ А ТОТЪ ЛУМКА;  
 ЧИНЕ ТОТ ДЪПЪ ІА УМБЛА,  
 НЪ АРЕ А ЧЕРЮ СТАРЕ НОВАЛЪ; \*)  
 НИЧІ ПРЕ ПАМАНТ СЪНАТАТЕ,  
 ЧІ СЕ МЪНЧЕШЕ А ТОТЕ:  
 КА А ТИМП ДЕ МОРТЕ.

ЯКУМ АНЪА НОУ СЕ 'НЧЕПЕ,  
 СТАЦІ КЪ ТОЦІ А НЕ ПЕРЧЕПЕ, —  
 СЕ ЮБИМ ДРЕПТАТКЕ СЪНТА,  
 ЛЪСАНА ПИСМАША ОСАНА;  
 АЧКЕ ЧЕ НОІ ДЕ МУЛТ ДОРІМ,  
 А 'ЧЕСТ АН НОУ СЕ ДОБАНДИМ:  
 ШТИЕНЦА СЕ ЮБИМ.

СЕ НЕ 'НВЪЦЪМ ФІІ, ШІ ФЕТЕ,  
 ЧЕ 'І ОМЕНИРИІ МАЙ СЕТЕ;  
 МИНТЕ А О АЦЕЛЕПЦИ,  
 КУ ШТИЕНЦЕ А 'Н БОГАЦИ;  
 ДАНА КЪЛТЪРЪ, ШІ ЛЪМИНЪ,  
 ФІИЛОР БОНІ А ИНИМЪ:  
 ІАТЪ ФАПТА БУНА.

ИНИМА РОМ'НЪ ОФТЕШТЕ, —  
 ЛЪМИНА ДЕ МУЛТ ДОРЕШТЕ;  
 КЪЧІ ШІ РОМ'НЕЛЕ МОРМАНТЪРИ,  
 НЕ СЪНТ НОУ АСТЪХІ МАРТОРИ;  
 БА, ТОКМА СКРИПТЪРИЛЕ ЛОР,  
 АРАТ' ШТИЕНЦА РОМАНИЛОР;  
 АВЪТЪ ДЕ ПОПОР.

А КЪТ ДЕЛА ГРЕЧІ ФІИЕНЦА  
 ЛЪЦЕТЪРИІ, ШІ ШТИЕНЦА;  
 ШАУ ТРАС ПОПОРЪА РОМАНЕСК,  
 КУМ ІСТОРИЛЕ ВЪДЕСК;  
 ТОТ ПОПОРЪА РОМАН МЪРИТ,  
 КА СЪНТА О АУ ПРЕЦЪИТ:  
 ШІ АСТЪХІ Е ЛИПСИТ. \*\*)

\*) адека а Черю на ка акъ феричире.  
 \*\*) де лъцетъриу.



Mare dreptate ne vine,  
 A ne învăța Române;  
 Căci strămoșii noștri laudatzi  
 Sunt astăzi de vestitzi bărbatzi;  
 Cu învățetură vestite,  
 Cum învățeze alte Ghente; —  
 Române ia 'n mēte.

---

Apucă învățetura,  
 Hrăneshte mētea prin gură;  
 Acum dar' in 'cest an NOU,  
 Rogăte mult lui Domnezeu;  
 Ca Sânt ajutoriu setzi fe  
 In cultivire shi tie:  
 Dăndutzi apă vie.

---

Precum shi altora au dat,  
 Multe Ghente au adăpat;  
 Cu apa cea luminată,  
 Ce la om mētea deshtcaptă;  
 Deshteptatzivă Români frațzi,  
 Ascultatzi demānda lui FRANTZ:  
 La Scolă vă indreptatzi.

---

Oh! Voi strănepotzi Romaneshti,  
 Sānge de bărbatzi heroiceshti;  
 Cum dormitzi in somnul adānc,  
 Shi Strāmoșii vostrii greu plāng;  
 Vizēndushī vizele sale,  
 Fără nici o indemnare:  
 Cătră luminare.

---

Loatzi firul lui Pitagor',  
 A lui Socrates, shi Plato;  
 A lui Cato, shi Tulie,  
 A lui Ovid, sh' Virghilie;  
 Aristotel v' va deschide  
 Mētea la Ceriu v' va 'ntinde:  
 — Alții nu v' vor vēnde.

---

Маре дрептате не вине,  
 Я не лвъца ромъне;  
 Къчи стръмошій нострїй лвъдацї  
 Сънт астъзї де вестїцї върбацї;  
 Къ лвъцетърїй вестите,  
 Към лвацъ алте гинте: —  
 Ромъне їа 'н мїнтѣ.

---

Япъкъ лвъцетъръ,  
 Хрѣнѣще мїнтѣ прин гъръ;  
 Якъм дар' л' чест ан ноу,  
 Рогъте мѣлт лбї домнезеу;  
 Ка сїнт ажъторю сецї фїе,  
 Л кѣлтивире ши цїе:  
 Дъндѣщїй апъ вїе.

---

Прекъм ши алтора лъ дат,  
 Мѣлте гинте лъ адъпат;  
 Къ апа чѣ лъминатъ,  
 Че ла ом мїнтѣ дешѣптъ;  
 Дешѣптацївъ ромъни фрацї,  
 Яскѣлтацї дѣмънда лбї фряцц':  
 Ла гъхоль въ лдрѣптацї.

---

Ох! Вой стрънепоцї романешї,  
 Съпце де върбацї хѣроичешї;  
 Към дормицї л сомнѣл адънк,  
 Ши стръмошїй вострїй грѣв плагн;  
 Въхъндъшїй вїцѣле сѣлѣ,  
 Фъръ ннчї о лдемнаре:  
 Кътръ лъминаре.

---

Лоацї фирѣл лбї Пїтагор',  
 Я лбї Сократес, ши Плато;  
 Я лбї Като, ши Тѣлїе,  
 Я лбї Обїд, ш' Вїргїлїе;  
 Ярїстотел в' ва дешкїде  
 Мїнтѣ ла Чѣрїу в' ва 'нтїнде:  
 — Ялцїй нѣ в' вор вїнде.

---







Cel ce va 'nvătză odată,  
 Shtiéntza adevărată; —  
 Nu tot după avuție,  
 Frângândushî mētea cea vie  
 Va cugetă; ca un trântor, —  
 A fi Domn Pilariu, — Negustoriu  
 — De lucruri vinzătoriu.

Ci păhind in vre o stare  
 Sau Diregătorie, care  
 Ar sta dela 'n Popor intreg,  
 Dzeu nu ca Mashteh, shi Vitreg  
 Va fi; — ma: de op shtiéntza  
 Adevărată, sh' fiéntza  
 Sa; 'l vor incredintza.

Diregătoriei sale  
 A face pe dreaptă cale,  
 Fără interesul privat  
 Din destul, shi barem vr' un svat;  
 De nu altă a ashteptă  
 Tēnerimea va cugetă:  
 Ashă a se deshteptă.

De vetzi invătză Scholî Românî  
 Voô inshivă vetzi fi bunî;  
 Cariî shi in ostăshie,  
 Pot fi 'n diregătorie;  
 Iară ceî remashî a casă,  
 Cu tehne in multe plase:  
 La tēmp vor se iasē.

Căci zich de Genul Romanesc,  
 Ce era quândva 'mpărătesc;  
 Dzeu ashă iaste ce eu spun,  
 'In scris adevăru' 'l pun;  
 Românî quând Impărătia,  
 Eî totă Lumea tzinea:  
 Marî shtiéntze aveă.

Чел че ва 'нвѣцѣ одаѣ,  
 Шѣинца адевѣратѣ, —  
 Нѣ тот дѣпѣ авѣцѣе,  
 Фрѣнгѣндѣшѣ минтѣ чѣ вѣе.  
 Ва кѣцѣтѣ; ка ун трѣнтор, —  
 Я фи Домн Пилариу, — Негѣсторѣ  
 — Де лѣкрѣрѣи винѣзѣторѣ.

Чи пѣшинѣ л бре о старе  
 Глаѣ Дирегѣторѣе, каре  
 Яр ста дела 'н Попор лтрег,  
 Дзеѣ нѣ ка маѣцѣх, ши витрег  
 Ва фи —; Ма: де оп шѣинца  
 Ядевѣратѣ, ш' фѣинца  
 Са; 'л кор лкрѣдинца.

Дирегѣторѣей сале  
 Яфаче пе дрѣптѣ кале,  
 Фѣрѣ инѣтересѣл приват  
 Дин дѣстѣл, ши бѣрем вр' ун свѣт  
 Де нѣ алѣтѣ а аѣептѣ,  
 Тинеримѣк ва кѣцѣтѣ;  
 Яшă а се дѣѣептѣ.

Де беѣи лѣвѣцѣ ѣколи Ромѣнѣи,  
 Воѣ лшѣивѣ беѣи фи бѣнѣи;  
 Карѣи ши л осѣтѣшѣе,  
 Пот фи 'н дирегѣторѣе;  
 Јарѣ чеѣ ремаши акасѣ,  
 Кѣ теѣне л мѣлѣте пласе:  
 Ја тѣмп вор се јасе.

Кѣчи ѣик де ѣенѣл Ромѣнесѣк,  
 Че ерă кѣндѣва 'мпѣрѣѣтѣесѣк;  
 Дзеѣ лшă јасте че еѣ спѣнѣ,  
 Лскрис адевѣрѣѣ 'л пѣнѣ;  
 Ромѣнѣи кѣндѣ лпѣрѣѣцѣѣ,  
 Ёѣ тотѣ лѣмѣк ѣинѣѣ:  
 Марѣи шѣинѣѣе авѣѣ.



Orî carele făcē păcat,  
Dintre coî vii erā scāpat;  
Căci Romaniî 'ntralte Genuri,  
Erau totzi ca neshte Dzeuri  
Din fructul 'cestiî semintze  
Eshti tu măi Române vitze:  
Spun eu c' o credintze.

Romaniî sūnt Stremoshiî tui,  
Bagā 'n samā Române măi;  
Gen intzelept fōrte vestit,  
Invātzā Scholî din deplinit;  
De unde esheu bārbatzi marî,  
Buni, credinciosiî cătrā Chesari:  
Stānd contrā la Varvari.

Căci Poporul Romanilor,  
Erā subpus Chesarilor;  
Aplecatzi la stāpānire,  
Cu totā buna 'nvoire;  
Deci sh' voi Romāni statzi d' arostu  
Totzi pe lângā CRAIUL vostru:  
Credinciosiî cu totu'.

Domnezeu vā va ajutā,  
Quānd lângā CRAIUL vostr' vetzi stā;  
Cu inima, cu sufletul,  
Shi cu tot intru adinsul;  
In tēmp de războiu in sānge,  
Dacē shi trupul vātzi frānge:  
Pe n' amici a 'nvinge.

Ashā se percepî Române,  
Cā 'tzi va urmā fōrte bēne;  
Pentru CRAIUL tūu shi Tzerā  
Macār cătzi voiniciî se piarā  
Nu crutzā bēne a face,  
Numāi Genu 'tzi fie 'n pace:  
— Altii se nu 'l calce.

Ори кареле фзчѣ пзкат,  
Динтре чей вий ера скзпат;  
Кзчи Романій 'н тралте Цензри,  
Браѣ тоци ка неше Дзебри,  
Дин фрѣктѣл 'четий семинце  
Бщй тѣ мзи Ромзне вицз:  
Спѣн еѣ к' о крѣдинцз.

Романій сзнт Стремошій тзй,  
Багз 'н самз Ромзне мзи;  
Цен ацелепт форте вестит,  
Лвзца Сколи дин деплинит;  
Де унде ешкѣ взрваци марй,  
Бщнй, крѣдинчошй кзтрз Кесарй:  
Стзнд контрз ла Варварй.

Кзчи Попорѣл Романилор  
Ера сѣкѣс, Кесарилор;  
Аплекаци ла стзпзнире,  
Кѣ тотз езна 'нвоире;  
Чей ш' вой Ромзний стаци д' аротѣ  
Тоци пе лзнгз Крѣюл вострѣ:  
Крѣдинчошй кѣ тотѣ.

Домнезѣѣ вѣ ва ажѣтā,  
Кзнд лзнгз Крѣюл востр' веци стā;  
Кѣ инима, кѣ сѣфлетѣл,  
Ши кѣ тот атрѣ адинсѣл;  
А тимп де рѣзкою а сзнци,  
Дѣкз ши трѣѣл вацй фрзнице:  
Пе н' аличи а 'нвинце

Ашā се перчепй Ромзне,  
Кз 'ци ва urmā форте бине;  
Пентрѣ Крѣюл тзѣ ши Цѣрз,  
Макзр кзци воиничй се пѣрз;  
Нѣ крѣца бине а фаче,  
Нѣмай Ценѣ 'ци фїе 'н паче:  
— Ялций се нѣ а калче.



Deci Române vezi ce faptă  
 Bună tie se indreaptă,  
 Dela CURTE indemnare,  
 Spre Scholastica 'nvățare;  
 Demândând FRANTZ sau indurat,  
 Voia cea liberă tiau dat:  
 La Scholii teau indemnăt.

Ma; ce 'i mai scump azi in Lume.  
 Acéa iziau dat cu nume;  
 Ca ménté setzi intzeleptzeshti,  
 In tot locul unde voeshți  
 Române; Scholii se tzi s' facă  
 Fiii tui seéi se nu treacă  
 Annii,— vezi ce TAICA'!

Din 'ceastă bucată coptă,  
 Gustă Române o dată;  
 Se faci pelinul dulciată,  
 In 'cest an NOU spre viată  
 Schólele a intemea,  
 Pe fiii tui ai deshteptă:  
 PRONIEI har a dá.

Zieu eu fiului Románese  
 NOUL an tuturor postese  
 Se fie spre bucurie,  
 La totzi frati in setzie;  
 Se fie spre norocire,  
 Spre vecnica fericire;  
 —Lină odihnire

Avénd tot in ménte tzinut,  
 Cum témpul anului trecut;  
 Ca umbra de Nori au zburat,  
 Shi in veci nu v' avea inturnat;  
 Fă dar' bun folos Románe,  
 In anul ce acum vine:  
 Din faptele bune.

Дечй Ромэне веэи че фэптэ  
 Бунэ цие се индрептэ,  
 Делэ Куртэ индемнарэ,  
 Спре Школастика 'нвэцэре;  
 Демэндэнд Фрэнц сэв индурат,  
 Воэ ч'к либерэ ц'кэ дат;  
 Ла Школи т'кэ индемнат.

Ма, че 'и май скэмп аэи л'эме,  
 Яч'кэ ц'кэ дат кэ нэме;  
 Ка минт'кэ сеци интелепцешти,  
 Л тот लोकэ унде воешти  
 — Ромэне; Школи сэв цэ с' факэ,  
 Фии тэи сеэи се ну трэчэ  
 Аннии —, веэи че Таика'!

Дин 'частэ бэкатэ коптэ,  
 Густэ Ромэне одатэ;  
 Се фачи пелинул дэчичэцэ,  
 Инчест ан Ноу спре виачэ.  
 Школле а интемеа,  
 Пе фии тэи ай дештептэ  
 Пронии хар а да.

Зикэ эв фиулуй Ромэнескэ,  
 Ноул ан tuturor пофтескэ;  
 Се фие спре бэчирэ;  
 Ла тоци фракции л социэ;  
 Се фие спре норочирэ,  
 Эпре б'чника феричирэ:  
 — Линэ одихнирэ.

Авэнд тот л минте тзинут,  
 Кэв тимпэ анулуй трекэт;  
 Ка умбра дэ Норэ аб збурат,  
 Ши л'в'чэи нэ в' ав'кэ интурнат;  
 Фэ дэв' бэв фолос Ромэне,  
 Л анул че акэв вине:  
 Дин фэптеле бэне.



Nu in lene păcătuind,  
 Nicî fără de lucru shezînd;  
 Ci folos comun se căshtigî,  
 Din zi, pe zi; se nu te 'npingî:—  
 Ca nicî, tie spre dobândă,  
 Nicî comunului spr' o tignă  
 Fiend: vezi osândă!

Inse acum sê asculte,  
 Shi Româniî cei de frunte;  
 Têmpu', intrêi părțî se 'npartzê  
 In têmp TRECUT, 'n têmp DEFATZA';  
 Shi in têmp VIITORIU:— se shtie  
 Dreaptă regulă se tzie,  
 Fără fătzeric.

Cel TRECUT, îndărept nu va  
 Vre odată a se 'nturnă,—  
 Cel DEFATZA' 'î putzin shi scurt,  
 Aciasta 'î la totzî cunoscut;  
 Iar' cel VIITORIU e ascuns,  
 De care'nu vom da răspuns:  
 C' cel TRECUT fu d' ajuns.

Intru acel têmp Române,  
 Ai putut face mult béne;  
 Genuluî Patriei shi Curtziî,  
 Scăpândute de 'nvăzutziî;  
 Acum dar se nu treacă,  
 Nicî clippa ta fără treabă;  
 Bunul comun ciarcă.

Căcî têmpu' VIITORIU nu shti  
 Ajungel veî, shi ce 'tzî va fi:  
 Ci in 'cest DEFATZA' stêi bun,  
 Sârguitoriu cătră comun;  
 Multzemind Creatoruluî,  
 Mârind Pronia Ceriuluî  
 D' sporiul comunuluî.

НѢ ꙗ лѢНЕ ПѢКЪТЪБИНД,  
 Ничй фѢРЪ ДѢ ЛѢКРѢ ШЕЪЗНД;  
 Чй фолос комбн се кѢщицй,  
 Дин зй, пе зй; се нѢ те 'нпинцй:—  
 Ка ничй цйе спре добѢндѢ,  
 Ничй комбнѢлѢй спр' о тигнѢ  
 ФѢиндѢ: вези осѢндѢ!

ЛѢѢ акѢм се аскѢлте,  
 Ши ромѢний чей дѢ фрѢнте;  
 ТимпѢ', лѢтрѢй пѢрцй се 'нпарцѢ  
 ЛѢтимп трѢкѢт—, 'н тимп дѢфѢцѢ;—  
 Ши лѢтимп вѢиторѢю:— се цйе,  
 ДрѢкѢтѢ регѢлѢ се цйе,  
 ФѢрѢ фѢцерѢе.

ЧѢл трѢкѢт, лѢѢрѢпт нѢ ва  
 Вре одѢтѢ а се 'нтѢрнѢ,—  
 ЧѢл дѢфѢцѢ 'й пѢцин ши скѢрт,  
 ЛѢчѢстѢ 'й ла тоцй кѢносѢт;  
 ІѢрѢ чѢл вѢиторѢю Ѣ аскѢнс,  
 ДѢ карѢ' нѢ вом да рѢспѢнс:  
 Ч' чѢл трѢкѢт фѢ д' ѢѢнс.

ЛѢтрѢ ѢчѢл тимп ромѢне,  
 Ъй пѢтѢт фѢче мѢлт вине;  
 ЦѢнѢлѢй, ПатрѢей ши вѢрцйй,  
 ѢкѢпѢндѢте дѢ 'нвѢзѢцйй;  
 ЪѢѢм дар се нѢ трѢкѢѢ,  
 Ничй клиппа та фѢрѢ трѢкѢѢ;  
 БѢнѢл комбн чѢрѢѢ.

КѢчй тимпѢ' вѢиторѢю нѢ цйѢ,  
 ЪѢѢнцѢл вей; ши че 'цй ва фи:  
 Чй ꙗ чѢст дѢфѢцѢ стѢѢй ѢѢн,  
 ѢѢрѢвѢиторѢю кѢтрѢѢ комбн;  
 МѢлѢеминдѢ кѢ рѢ а т о р Ѣ ю л Ѣ Ѣ Ѣ,  
 МѢѢриндѢ ПронѢѢ ЧѢрѢѢлѢй:  
 Д' спорѢл комбнѢлѢй.

Apoi din' acestea toate,  
 Pentru Omeneasca sorte;  
 Rogă Pronia Cerească,  
 FRANTZ A'NTE'IUL se trăiască;  
 Românilor a fi TATA', —  
 Cu CURTEA AUSTREI' totă:  
 Dreptul se împartă. —

---

ЯПОЙ ДИИ' АЧЕСТ'К ТОТЕ,  
 ПЕНТРЪ ОМЕН'ЕСКА СОРТЕ;  
 РОГЪ ПРОИЯ ЧЕР'ЕСКЪ,  
 ФРАНЦ АТЪЮИ СЕ ТРЪАСКЪ;  
 РОМЪНИЛОР А ФИ ТАТЪ, —  
 КЪ КЪРТЪ ЯХЪТРЕИ' ТОТЪ:  
 ДРЕПТЪЛ СЕ АПАРТЪ. —

---



## F A B U L A.

TRAIULUȚ HERCIOGILOR DE CĂMP PI-  
STRITZȚI, shi a celor LUNGȚI INCODA';  
— — cu a EPURILOR CASNICȚI — — (de Casă).

Maġ întâiu dar' se începem  
Din cap', de când au venit  
Herciogiġ ca se percépem  
Cum fu lucru 'l 'ntemeit?  
Quòt cu plan ashà de ascuns  
Fiënd, — la atât' au ajuns: —  
Shi Epuriġ nu 'i percep!

Animalele Herciġ pistrizȚi,  
Sunt un număr fòrte mic',  
Din vechime inpàrtizȚi  
Prin-tre altele — nemic'  
Însēmneaze cġ a fi,  
Căcġ, că de sar shi înmultzi:  
Eġ de cġ se puthiesc'!

Ma; Herciogiġ luugi in còdà,  
Maġ târziu sunt adunatzȚi  
Aceshtea s' dedatzȚi se ròdà;  
Zi, sh' nòptea ne stēmpàratȚi;  
Eġ in veacul al shaselea  
Ne maġ putēnd in cāmp mānea —  
De vārsarea ploilor. — —

## Ф А Б У Л А

ТРАЮЛЪИ ХЪРЧОЦНИОР ДЪ КЪМП  
ПИСТРИЦȚИ, — ши а челор ЛУНЦȚИ Л-  
КОДЪ; — — къ а епурилор касничȚи. —  
— — (де касъ)

Maġ атъю дар' се атъпем  
Дин кап', де кзнд аѡ венит  
ХерцоцȚиġ, ка се перчъпем:  
Кѡм фѡ лѡкрѡл 'нтемеит?  
Кът къ план аша де аскѡнс  
Фѡинд, — ла атът' аѡ ажѡнс: —  
Ши епѡриġ нѡ 'и перчеп!

Анималеле Хърчи пистрицȚи,  
Ѣнт ун нѡмѡр фòрте мик',  
Дин векиме аѡхрцицȚи  
Прин-тре алтеле — немик'  
Асѡмнѡзѡ еġ а фи,  
Къчи, къ де сар ши аѡлци:  
Ѣġ де еġ се пѡстѡеск'!

Ma; ХърцоцȚиġ лѡнцȚи лѡкодѡ,  
Maġ тѡрѡѡ сѡнт адѡнацȚи,  
Ачѡщѡ с' деѡацȚи се рòдѡ;  
Зи, ш' нòптѡ не стѡмпѡратȚи; —  
Ѣġ а ѡѡкѡл ал шаселѡ,  
Не маġ пѡтѡнд а кѡмп мѡнѡ —  
Де ѡрсарѡ плонлор. — —



Eveniră \*) in lăcashurî,  
 Prin Cetetzi, Orash' sh' Sate,  
 Căci tēmpul cel cu tresniturî; —  
 Ii goneă cu ploî late;  
 Cariî simtzind că 'i gonēshte,  
 Puiî totzi le pustieshte: —  
 Fuseră iutzî — a fugi.

Ashă iaste tôte se vîd, —  
 Ma; se putură ferî,  
 Lăsând pământul — cel umed;  
 Sthiur' a se ferici;  
 Unde 'i pōla sub Muntzi bună,  
 Deteră după datină:  
 A scobi pe treaba lor.

Deci, unii — 'ncolò, — shi p' aici —  
 Mănceau quôteva sotziî,  
 Prin-tre Epurii cei Casnici;  
 Cu puî întregi familii;  
 Altziî — lipitzi sub un Munte  
 Lâng' un păreu fără punte: —  
 Sau scutit între Epurî. —

Atunci cu aplecăciune,  
 Cu blîndă lingushie,  
 Shi c' mare închinăciune  
 Căzând cu cucerie;  
 Sau rugat cu umilintze,  
 Se le dea bună vointze  
 A locui între ei.

Care momî cu lingushie,  
 Au shi pătruns inima  
 Epurilor preste fire:  
 Quôt nu sta Epurimea  
 Lor a da cuvēnte contre;  
 Ci cu totzi le erau propte  
 Arătând scutire lor. —

\*) adecă veniră din întēmplare.

Ввенирз \*) ↑ лзкашурй  
 Прин Четецй, Ораш', ш' Сате,  
 Кзчй тимпѡл чел кѡ треснитурй; —  
 Ли гонѣ кѡ плой лате;  
 Карйй симцинд кз 'и гонѣште,  
 Пуий тоцй ле пѡстѣште: —  
 Фѡсерз юцй — афѡцй.

Аша їасте тоте се вѡд, —  
 Ма; се пѡтѡрз ферй,  
 Лзсхнд пзмзнтѡл — чел умед;  
 Шѡр' а се феричй;  
 Унде 'и поала сѡк мѡнци вѡнз,  
 Дѡтерз дѡпз датинз:  
 А скоби пе трѣба лор.

Дечй, уний — 'н коло —, ши п' личй —  
 Мзхнѡс кзтева соцйй,  
 Прин-тре вѡдрйй чѣй касничй;  
 Кѡ пѡй лтрѣцй фамилий;  
 Алцйй — липицй сѡк ун мѡнте  
 Лзнг' ун пѡрѡс фѡрз пѡнте: — — —  
 Саѡ скѡтит лтрѣ вѡдрй. —

Атѡнчй кѡ аpleкѡциуне,  
 Кѡ блзндз лингѡшѣе,  
 Ши к' mare лкинѡчѡне;  
 Кззхнд кѡ кѡчерѣе;  
 Саѡ рѡгат кѡ умилинцз,  
 Се ле дѡк вѡнз воинцз  
 А лзкѡи лтрѣ ей.

Карѣ момй кѡ лингѡшире,  
 Аѡ ши пѡтрѡнс инима  
 Вѡдрилор прѣсте фирѣ:  
 Кзт нѡ ста вѡдримѡ  
 Лор а да кѡвинте контре;  
 Чи кѡ тоцй ле сѡрѡ пропте:  
 Арѡтзхнд скѡтире лор. —

\*) Адекз венирз дин лтзмпларе.



Epurii având datină,  
 Puii în gropi șeshi crească,  
 Unde ei cu buna tignă  
 Purure se trăiască  
 Posteu, cu pistritzii Hérciogii,  
 Ma; shi cu cei în codă lungi:  
 Ashi creshte puii l' un loc.

Dar', lungii — 'n codă rozetori,  
 Fiend din fire făcutii,  
 Invățatzii a fi săpători;  
 De bătrânii lor crescutii: —  
 A scobi sub Grânărie,  
 Sub cocini, shi căsulie:  
 Aface găurii din gros.

Nici cunoscend viclesugul  
 Hérciogilor, — Epurii  
 Strângeu din câmp cu căștigul  
 Spre traiul adunării  
 A puilor celor mai mici,  
 Intre cari Epurii nici  
 Cu 'n interes pășau.

Ba; încă bunătate leau făcut,  
 Nu numai că iau scutit,  
 Ci pre quôț lor li sau putut;  
 Chiar shi puii leau păzit;  
 În găurile Epureshtii,  
 Trăiau puii cei Hérciogeshtii:  
 Ca 'ntr' a Stremoshilor lor.

Shi pân' a fi Hércii 'n vânat,  
 Spre păzire întreagă,  
 Duoii PA'ZITORI au ashezat; —  
 D' a Epurilor creangă;  
 La totzii puii împreună,  
 Având de ei grije bună:  
 Cariii credincioshi au fost.

Впърїї авзнд датинз,  
 Пїїї л' гропї сешї крѣскз,  
 Унде ей кѣ вѣнз тигнз;  
 Пъррѣк се трзаскз  
 Пофтѣкѣ, кѣ пистрициї Хзрчоци,  
 Ма; ши кѣ чей л' кодз лѣнцї:  
 Аши крѣше пїїї л' ун лок.

Дар', лѣнцїї — 'н кодз розетори,  
 Фїинд дин фире фзкѣци,  
 Лвзцаци а фи сзпзтори;  
 Де взтрзнїї лор крѣкѣци: —  
 Яскови сѣк Грзнзрїе,  
 Сѣк кочинїї, ши кзсѣліе:  
 Аfache гзѣри дин грос.

Ничї кѣноскзнд вїклешѣгѣл  
 Хзрчоцилор, — Впърїї  
 Стрзнуцѣкѣ дин кзмп кѣ кзшигѣл  
 Спре траул адзшзрїї  
 А пѣилор челор май мичї,  
 Лтре карїї Впърїї ничї  
 Кѣ 'н интерес пзшзѣ.

Ба; л'кз вѣнзтате л'ѣѣ фзкѣт,  
 Нѣ нѣмай кз іаѣ скѣтит,  
 Чи пре кзт лор ли сзѣ пѣтѣт,  
 Кѣр ши пѣїї л'ѣѣ пззит;  
 Л гзѣриле Впѣреци,  
 Трзлѣ Пїїї чей Хзрчоцїї:  
 Ка 'нтр' а Стремошилор лор.

Ши пзн' а фи Хзрчїї 'н взнат,  
 Спре пззирѣ л'трѣгз,  
 Дѣой Пѣзиторї лѣ ашезат; —  
 Д' а Впѣрилор крѣнгз;  
 Ла тоци пѣїї л'преднз,  
 Авзнд де ей гриже вѣнз:  
 Карїї крѣдинчоши лѣ фост.

PA'ZITORIĨ aceshtea două  
 Se hrăneu dca Epuriĩ,  
 Dcla multzime — nu gunoiu;  
 De shi trăeu in găuri;  
 Căci Epuriĩ moshtenĩ de mult,  
 Sub acel Munte — au născut:  
 Mĩ de mĩ de capete!

Herciogĩ încă se prăsisē,  
 Ma; fiend mai putzineĩ,  
 Cu cei pistrizĩ se corcise;  
 Abē vānau pentru ei; —  
 Ne putend fi 'ntr' acea stare,  
 Ca seshĩ tzinā cu māncare:  
 De osebĩ lor Păzitorĩ. —

Ci viclenind Herciogeshte,  
 Din cărca Epurilor̃,  
 Trăeu cu puiĩ gosteshte;  
 Fără usteneala lor;  
 Shi tot nu se 'ndestulirā,  
 Numaī a sparge pornirā  
 Găurile Epureshtĩ! — —

Ne avend odihnā pace,  
 Incepurā a scobĩ,  
 Pān' in inimā aĩ cōce;  
 Pe Epuriĩ aĩ pushtĩ!  
 Spārgāndule găurile,  
 A le umplē cuiburile:  
 De vespī, — spinī, — shi de nāroiu.

Dēpururē tzinēu svaturī, —  
 Avend forte rēu prepus  
 Spre PA'ZITORIĨ de Epuriĩ;  
 Quōt pe furishĩ sau shi dus  
 La un VULPOIU mare grōs sur —  
 Aĩ hārfi de rēu, luī singur  
 Iĩ plăcēu bārfele. —

ПЪЗИТОРИЙ̃ ачешкѣ двои̃  
 Се хрзнкѣс дѣла вѣсрѣй̃,  
 Дѣла мѣлциме — нѣ гѣноу;  
 Де ши трѣаѣ агѣвѣрѣй̃;  
 Кѣчи вѣсрѣй̃ мошѣни̃ де мѣлт,  
 Оѣе ачел мѣнте — аѣ нѣскѣт:  
 Ми̃ де ми̃ де капете!

Хѣрчоци̃ акѣ се прѣсисе,  
 Ма; фѣнда май пѣциней̃,  
 Кѣ чей пистрици̃ се корчисе;  
 Яѣкѣ вѣнаѣ пентрѣ сѣй, —  
 Не пѣтѣнд фи 'нтр' ачѣ старе,  
 Ка сешѣ цинѣ кѣ мѣнкаре:  
 Де осеби̃ лор Пѣзиторѣй̃. —

Чи викленинд Хѣрчоѣеѣе,  
 Дин кѣрка вѣсрѣилор̃,  
 Трѣаѣ кѣ пѣи̃й гостѣкѣе;  
 Фѣрѣ устенѣла лор;  
 Ши тот нѣ се 'ндѣствлирѣ,  
 Нѣмай а спарѣе порнирѣ  
 Гѣвѣриле вѣсрѣеци̃! — —

Не авѣнд одихнѣ паче,  
 Лчепѣрѣ аскови̃,  
 Пѣн' а инимѣ ай̃ коаче;  
 Пе вѣсрѣй̃ ай̃ пѣстѣй̃!  
 Спѣрѣгѣндѣле гѣвѣриле,  
 Я ле умплѣ кѣвѣсрѣриле  
 Де вѣспѣй̃, — спинѣй̃, — ши де нѣрѣоу!

Дѣпѣсрѣрѣкѣ цинѣкѣс свѣтѣсрѣй̃, —  
 Яѣвѣнд форте рѣѣ препѣс  
 Спѣре ПЪЗИТОРИЙ̃ де вѣсрѣй̃;  
 Кѣт пе фѣсрѣиши̃ саѣ ши аѣс  
 Да ун вѣлпою̃ маре грѣс сѣр —  
 Ай̃ вѣрѣфи̃ де рѣѣ, лѣи̃ синѣсѣр  
 Ай̃ пѣлѣкѣс вѣрѣфѣле. —



Acesta eră mare 'n cap,  
 Care' de shi custă mult, —  
 Totuși se arată că 'i tzap: —  
 Vrënd a face un strămut  
 Cu biezii Epurii casnici,  
 Ma; fiënd — aceshtea harnici:  
 Trunchiu — lat — 'i frecau botul.

Atunci spre mērgerea 'nante,  
 DIHORUL cel mare prost,  
 Genunchiulor cel de frunte;  
 Pe acela tēmp au fost;  
 Prest' a puilor Păzitorii,  
 El întēiul Demāndătoriu: —  
 Iau 'nvățat a găuri!

A căruia svat Hērciogii,  
 Primiră bārbătēshte,  
 Nicī cā judecarā ciongii: —  
 Spre ce scop îi tzēntēshte;  
 Dequōt prinserā a cēscheā,  
 Pe PA'ZITORII ai incoltzā:  
 Dupā datinā scobind.

In grōpa unūi suratec'  
 Hērciog, svat de perire  
 Au strēns, fiënd 'cesta sēlbatec'  
 Făcut; stricat de fire:  
 Sugea minciunī ca gāndaciī;  
 Cu care mergānd ca raciī:  
 Ii făcū Prevaricari \*)

Simtzind Epurii complotul  
 Astrēns pentru pelea 'lor,  
 Vrurā a le ciungā botul  
 (La Hērciogii) mai marii lor;  
 Deacă un Epure limbut, — — —  
 Intr' o zi n' ar fi vëndut  
 Planul spre Hērciogii croit!

Iar'

\*) nedreptii paratori.

Acesta eră mare 'n cap,  
 Care' de shi kustă mult, —  
 Totuși se arată că 'i tzap: —  
 Vrënd a face un strămut  
 Cu biezii Epurii casnici,  
 Ma; fiënd — acesh'ē harnici:  
 Trunchiu — lat — 'i frecau botul.

Atunci spre mērgerea 'nante,  
 DIHORUL cel mare prost,  
 Genunchiulor cel de frunte;  
 Pe acela tēmp au fost;  
 Prest' a puilor Păzitorii,  
 El întēiul Demāndătoriu: —  
 Iau 'nvățat a găuri!

A căruia svat Hērciogii,  
 Primiră bārbătēshte,  
 Nicī cā judecarā ciongii: —  
 Spre ce scop îi tzēntēshte;  
 Dequōt prinserā a cēscheā,  
 Pe PA'ZITORII ai incoltzā:  
 Dupā datinā scobind.

In grōpa unūi sbratec'  
 Hērciog, svat de perire  
 Au strēns, fiënd 'cesta sēlbatec'  
 Făcut; stricat de fire:  
 Sugea minciunī ca gāndaciī,  
 Cu care mergānd ca raciī:  
 Ii făcū Prevaricari. — \*)

Simtzind Epurii complotul  
 Astrēns pentru pelea 'lor,  
 Vrurā a le ciungā botul  
 (La Hērciogii) mai marii lor;  
 Deacă un Epure limbut, — — —  
 Intr' o zi n' ar fi vëndut  
 Planul spre Hērciogii croit!

Iar'

\*) недрепци паратори.

Iar' un lung in cǎdă — vĕtav  
 Nomit, ca un Carnifex \*)  
 Avea reĭ ghintzĭ, ma; shi nărav  
 Căniu, de vitze duplex, \*\*)  
 Acesta: căci sucĕ de cǎdă,  
 Mergĕ Hărciogimĕ nódă:  
 După el totzĭ in năroiu.

Maĭ erau unĭ iar' rāncacĭ —  
 Epurĭ Hĕrciocitzĭ la pâr,  
 Cariĭ nu ziceau in svat tacĭ;  
 Ci tot, insul tzĕtztzĭ, — shi hĕrr; —  
 Scotzindushĭ Limbele căniu,  
 Nicĭ quǒt pfrosneau Epuriu:  
 Ci totzĭ scobĕu cotztzcoind.

In acest' complot Hĕrciogesc,  
 Unĭ scotĕu din pogĭnariu  
 Galbenĭ, iar din boturĭ stropesc:  
 Ca se scótă din Grănariu; —  
 Shi din alte Măgazine  
 Hrane, shi beuturĭ bune:  
 Ce se vĕnd in Pest cu pretz. —

De acestĕ multe — tóte,  
 Herciogĭ c' o inimă  
 DIHORULUI cum se pótă  
 Pe PA'ZITORII făr' vină  
 Aĭ depone: iau inmănat, — —  
 Nepregăndind că au spureat:  
 Prin acĕ tot cuiubu lor.

Prevaricariĭ pârĭ góle  
 Dau la marele DIHOR,  
 Unde nuĭ in cap — ca 'n fóle; —  
 Ba; nicĭ putu făr' VEZOR:  
 De odată, aĭ depone  
 Pre PA'ZITORII cu nome  
 Bun aflatzĭ: fórtĕ harnicĭ.

Īar' un lŃng ƒ kodz — vztab  
 Nomit, ka un Karnifex \*)  
 Jvĕk reĭ ghintzĭ, ma; shi nĭrav  
 KznĭŃ, de vitz dŃplez, \*\*)  
 Jčesta: kĕch svčĕ de kodz,  
 MerŃk Hĕrčioimĕ noadz:  
 DŃpŃ ƒl točĭ ƒnĕroiu.

Maĭ ƒrav unĭĭ ĩar' rĕnkachĭ. —  
 Bpŕĭ Hĕrčioimĭ la pĕr,  
 Kariĭ nŃ zĭchav ƒ svat tachĭ;  
 Či tot ƒŃla čzčĭ, — shi hĕrr; —  
 SkočindŃŃŃ lĭnbĕle kznĭŃ,  
 Ničĭ kĕt pfrosnĕŃ BpŕĭŃ:  
 Či točĭ skokĕŃ koččkoind.

ƒ ačĕst' komplot HĕrčioeŃk,  
 Unĭĭ skotĕŃ din počnariu  
 Galbenĭ, ĩar din kotŕĭ stropĕŃk:  
 Ka se skotă din Grĕnariu; —  
 Shi din alte Măgazine  
 Hrane, shi bečtŕĭ bĕne:  
 Čĕ se vĕnd ƒ Pest kŃ pĕrč. —

De ačĕŃĕ multe — toate,  
 Hĕrčioimĭ k' o inimă  
 DIHORULUI kŃm se poatĕ  
 Pe PĕZITORII fĕr' vină  
 Aĭ depone: ĩav ƒmĕnat, — —  
 Nepĕrgĕndind kĕ ƒv spŕkat;  
 Prin ačĕ' tot kŃĭŃ lor.

Prevarikariĭ pĕrĭ góle  
 Dav la marele DIHOR,  
 Unde nuĭ ƒ kap — ka 'n fóle; —  
 Ba; ničĭ pŕčŃ fĕr' RĕZOR:  
 De odatĕ aĭ depone;  
 Pre PĕZITORII kŃ nome  
 Bŕn aflaçĭ: fórtĕ ĕarničĭ.

\*) Hoheriu, sau ucigash.

\*\*) Corcit de duo vitze.

\*) Хохерю, сав учигаш.

\*\*) Корчит де дво вице.



Cu acărur' minciunî, nu se  
Putură ei folosi,  
Pe VULPOIUL sur — ceruse  
Intr' ajutoriu a mintî,  
Ma; surul VULPOIU de shi strâmb —  
Cu VEZURELE făcû sêmbr': —  
I sau crezut minciuna!

In urmă se alunecă  
VEZURELE prin minciunî,  
Voei DIHORULUI plecă;  
Ne făcënd intreacăunî; —  
Cu Detzizia \*) au pripit,  
Neprevizënd — iut, au lipsit  
Epureshtiî PA'ZITORÎ.

Atuncî gropile sparseră, —  
Lăsînd Puii golishei, — —  
Pe PA'ZITORÎ îi scoseră!  
Epurîi mând mishei!  
Triumfă Hérciogîi in cap,  
Ne avënd mēnte ca un nap:  
A prevede c' au făcut.

Pre lângă acē stricare  
Au demândat DIHORUL,  
Dor' ar fi 'ndestulare;  
Dând el singur proiectul; \*\*)  
Ca: altzi PA'ZITORÎ s' ashēze,  
Carîi se invidieze: \*\*\*)  
Din genuchiul Hércilor. — —

Acărui demândăciune,  
Inplēninduse de loc  
Au prāsit o urăciune  
Intre Epurî, Hérciogî, foc  
Sau shi atzētzat indată,  
Prin pisma ne amānată  
A PA'ZITORILOR novî.

Căci

\*) judecata.  
\*\*\*) zavistuiască.

\*\*) pregândire.

Къ акърор' минчюни, нъ се  
Пѣтъръ ей фолоси,  
Пе ВЪЛПОЮА СЪР — черъсе  
Атр' ажѣторю а минци,  
Ма; сѣрѣл ВЪЛПОЮ ДЕ ши стръме —  
Къ ВЪЗЪРЪЛЪ ФЪКЪ СЪМЕР': —  
И сав крѣзѣг минчюна!

А урмъ се алѣнекъ  
ВЪЗЪРЪЛЪ прин минчюни,  
Воеи ДИХОРЪЛЪИ плекъ;  
Не фъкънд атрѣкъчюни;  
Къ Децѣзѣла \*) аѣ припит,  
Непревѣкънд — ют, аѣ липсит  
Вѣдрѣщѣи ПЪЗИТОРЪИ.

Атѣчи гропиле спарсеръ. —  
Аѣкънд пѣи голишей, — —  
Пе ПЪЗИТОРЪИ аѣ скосеръ!  
Вѣдрѣи мѣнд мишей!  
Трѣмфъ Хѣрѣоѣи а кап,  
Не аѣкънд минте ка ун нап:  
А прекиде ч' аѣ фъкъѣт.

Пре лѣнгъ ачѣ стрикаре  
Аѣ демъндат ДИХОРЪЛ,  
Дор' ар фи 'ндѣстѣларе;  
Дънд ел синѣѣр проектѣл \*\*)  
Ка: алѣи ПЪЗИТОРЪИ с' ашеѣзе;  
Карѣи се инѣдѣѣзе: \*\*\*)  
Дин ѣнѣнкѣл Хѣрѣилор. — —

Акрѣѣи демъндѣчюне,  
Аплининѣѣсе де лок,  
Аѣ прѣсит о урѣчюне  
Атрѣ вѣдрѣи, Хѣрѣоѣи, фок  
Сав ши аѣѣѣат аѣѣѣѣ,  
Прин писма не амѣнатѣ  
А ПЪЗИТОРИЛОР новѣи.

Къчи

\*) Жвѣката.  
\*\*\*) Завѣтѣвалѣк.

\*\*) Прѣкъндѣре.  
4 \*





SOBOLUL simtzind paguba,  
 Puse 'n cap prin EPURUL  
 Cel sîlbatec' a incursã  
 Pe Hêrciogî ca fierul;  
 Atuncî dar' trei EPURÎ bătrâni \*)  
 Trimeasê c' duoî SOBOLÎ: nu câni: —  
 Se vadã de botul lor.

Unde cu graba venirã  
 Cinci BA'TRA'NI a 'nvestigã, —  
 Epurii quãnd auzirã  
 Sta fãtzishî a descureã  
 Paguba, shi gãuritul, —  
 Cã 'î lovise shi urãtul:  
 Nôptea d' alãt' rozcãit!

Carîi incepurã fatzê,  
 Pe Hêrciogî fãrã glumã,  
 Din gãurî preã cu buneatzê  
 Aî strêmtorã se spunã  
 Causa — carea vreu se mance / Central University Library  
 Cãneshte din gropî adãnce: —  
 Pre totzi puiî Epureshti.

La carea intrebãciune,  
 Murmuiau totzi cõtztcõind,  
 Fãrã adevericione;  
 Eî se retrãgiau, fiënd  
 Cã Vãtavul lung in codã, —  
 Erã se cadã pe nodã:  
 De 'shî mai rumpê grumazul.

Atuncî BA'TRA'NIÎ ceî trimishî,  
 Spre pleaga Epurilor  
 Uîminduse eî totzi cincinshî;  
 Spuserã Hêrciogilor:  
 Incã shi la Epurî pace, —  
 Se nu cutêze a face  
 Vre un pash; ci ashtëpte!

СОБОЛЪЛ симцинд пагуба,  
 Пъсе 'н кап прин ЕПУРЪЛ  
 Чел сзлбатец' а лкърса  
 Пе Хърчоуи ка фиеръл;  
 Атѳичи дар' трей ЕПУРИ вѳтръни \*)  
 Трим'кесз к' дѳоу СОБОЛИ: нѳ кзни: —  
 Се вадз де ботѳл лор.

Унде кѳ граба венирз  
 Чиничи бѳтръни а 'нвестигã, —  
 Епѳрий кзнã дѳзирз  
 Ста фзциши а дѳескѳрка  
 Пагѳба, ши гѳѳритѳл, —  
 Кз 'и ловисе ши урѳѳл  
 Нѳпт'к д' атзт' розкзнт!

Карîи лчепѳрз фãцз,  
 Пе Хърчоуи фѳрз глбмз,  
 Дин гѳѳри пр'к кѳ вѳн'кцз  
 Ии стръмторã се спѳнз  
 Кãса — кар'к пр'кѳ се мзиче  
 Кзн'кѳе дин групп дãзиче: —  
 Пре тоци пѳий вѳѳрещй.

Ла кар'к лтрѳвзчюне,  
 Мѳрмѳай тоци коццкоинд,  
 Фѳрз дѳевѳричюне,  
 Вй се рѳтръц'кѳ, фийнд  
 Кз вѳѳавѳл лънг л коадз, —  
 Бра се кадз пе ноадз:  
 Де ши май рѳмп'к гѳѳмазѳл.

Атѳичи вѳтръниî чей тримиши  
 Епре пл'гга вѳѳрилор  
 Уйминдѳсе ей тоци чинчинши;  
 Епѳсерз Хърчоуилор:  
 Лкз ши ла вѳѳри паче, —  
 Се нѳ кѳт'кѳе а фаче  
 Вре ун паш; чи ащ'кпте!

\*) Epurî sêlbateci.

\*) Вѳѳри сзлбатеци.





Ba; abè intru un târziu  
 Luò luerul 'nante,  
 Shi 'i părù cá i timpuriu;  
 Nicî cá vrè a tzinè mēte;  
 Ci cercà a pune clómba,  
 Numai dórà s' ar ingropà  
 Lucrul de tot in pământ.

Apoi ca si se amurtè —  
 Treaba sau amânâtat,  
 Shi din zi, in zi mai multe  
 Hule spre Epurî sau dat;  
 Atâta, quòt mai pe urmă,  
 Dând Epurii cá nuî glumă:  
 'ntimpinara pe МОТОС. —

МОТОКУЇ \*) còdă albă,  
 Rugăciune iau intins,  
 Căruia nimic' in clómbă  
 Dânduî altă numai plâns:  
 Mult iau vârsat înainte,  
 Ca si fie cu fierbinte  
 Rugăciune cătră LEU

Si se sting' odată focul  
 Intre Hérciogî, shi Epurî,  
 Seshî vadă apoi norocul;  
 Hérciogîi trăind singurî;  
 Dacă n' avură ce face  
 Ne dând Epurilor pace: —  
 Fie ei dar' de osebî!

Din aciasta umilită  
 Rugarea Epurilor,  
 МОТОСUL miraz se uită!  
 Pe credintză spunēnd lor.  
 Cu LEUL se va 'ntzelēge —  
 Stătù bun cá va shi drēge  
 Prin LEU totă stricarea.

\*) Mărtan de casă.

Ba; ab'è лтрѣ ун тѣрѣѣ;  
 Лѣо лѣрѣл 'нанте,  
 Ши 'и пѣрѣ кѣ 'и темпѣрѣѣ;  
 Ничѣ кѣ вр'к а цинѣ минте;  
 Чи черкă а пѣне кломба,  
 Нѣмай дорѣ с' ар лгропă  
 Лѣрѣл дѣ тот лпѣмѣнт.

Апой ка сѣ се амѣрте —  
 Тр'кеа сѣл амѣнѣтат,  
 Ши дин зѣ, л зѣ май мѣлте  
 Хѣле спре вѣпѣрѣ сѣл дат;  
 Атѣта, кѣт май пе урмѣ,  
 Дѣнд вѣпѣрѣѣ кѣ нѣѣ глѣмѣ:  
 'нтимпинарѣ пе МОТОС. —

МОТОКѣЛѣѣ \*) кодѣ алѣѣ,  
 Рогѣчюне іѣл лтинѣ,  
 Кѣрѣл нимик' л кломѣѣ  
 Дѣндѣѣ алтѣ нѣмай плѣнс:  
 Мѣлѣт іѣл вѣрѣат лнанте,  
 Ка се фіѣ кѣ фіѣрѣинте  
 Рѣгѣчюне кѣтрѣ лѣѣ.

Ѣѣ се стѣнг' одѣтѣ фокѣл  
 Лтрѣ Хѣрѣоѣѣ, ши вѣпѣрѣ,  
 Ѣѣшѣ вѣдѣ апой норокѣл;  
 Хѣрѣоѣѣѣ трѣинѣ синѣѣрѣ;  
 Дѣкѣ н' лѣѣрѣѣ че фѣче  
 Не дѣнд вѣпѣрилор пѣче: —  
 Фіѣ ѣѣ дѣр' дѣ ѣѣѣ!

Дин аѣастѣ умилитѣ  
 Рѣгарѣк вѣпѣрилор,  
 МОТОКѣЛѣ мѣраз се уѣтѣ!  
 Пе крѣдинѣѣ спѣпѣд лор,  
 Кѣ лѣѣл се вѣ 'нѣѣл'ѣѣ —  
 Ѣтѣтѣ ѣѣн кѣ вѣ ши дѣр'ѣѣ  
 Прин лѣѣ тотѣ с ѣкарѣѣ.

\*) Мăртан дѣ касѣ.

Atunci MOTOCUL cu dēntziī  
 Ascutzitzi pe LEU rugă,  
 Epurilor nicī cā mintzi; —  
 LEUL de loc shi 'ntrebă  
 Pe URSUL s' u cel d' aprōpe? —  
 Ca precercānd el quōt pōte —  
 Lucrul mai chiar se 'i 'shtērnā!

Cu acāruia putere,  
 URSUL pripī la VEZOR,  
 Sē caute precum se cēre; —  
 Ca se nu 'i fac' un topor!  
 Acesta nu avū 'ncātrāu,  
 Ci demāndarē dela LEU:  
 O plini cu 'ndoială. —

Carele n' au mai intārziat,  
 A mai răbdā in fole, —  
 Cāci singur au denominat  
 Bātrīnī dm Animale  
 Noōnshī se 'nvestigheze, —  
 Ca lucrul sī se deslēge:  
 Chiar inantē LEULŪ.

Cinci BA'TRA'NĪ a MOTOCULŪ  
 Sālbatec' agerī la dēntzi,  
 UNUL de a EPURELŪ  
 De cāmp, cu duoī VEVERTZĪ,  
 Shi cu SOBOLUL cel moshtean,  
 Cariī 'ncepēnd cu ales plan;  
 Pāshirā intr' acest mod.

Dupā ce 'ntr' o zi de Vērā,  
 Quānd erā lucrul mai greu  
 Epuriī dushī totzi p' afarā  
 Se vāneze frunze, grāu;  
 Shi altele de ernare,  
 Cēle noō animale  
 La un loc iau adunat!

Лтѣнчй МОТОВѢЛ КѢ Динциѣ  
 Аскѣцици пѣ лѣѢ рѣгѣ,  
 Впѣрилор ничй кѣ минци; —  
 ЛѣѢЛ дѣ лок ши 'нтрѣкѣ  
 Пѣ УРѢѢЛ СѣѢ чѣл д' апрѣпѣ?  
 Ка прѣчеркѣнѣ ел кѣт потѣ —  
 Лѣкрѣл май к'кр сѣ 'и 'ц'крнѣ!

КѢ акѣрѣл пѣт'крѣ,  
 УРѢѢЛ припи лѣ ВѢЗОР,  
 Еѣ каѣтѣ прѣкѣм сѣ ч'крѣ; —  
 Ка сѣ нѢ 'и фак' ун топор!  
 Ячѣста нѢ лѣѢ 'нкѣтрѣѢ,  
 Чи дѣмѣндар'к дѣла лѣѢ:  
 О плинй кѢ 'ндоалѣ. —

Кареле н' лѢ май лтѣрѣзиат,  
 Я май рѣкѣдā л фолѣ, —  
 Вѣчй сингѣр лѢ дѣ номинат  
 Бѣтрѣнй дин Янималѣ  
 Нозинши сѣ 'нвѣстиг'кѣѣ, —  
 Ка лѣкрѣл сѣ сѣ деслѣѣѣ:  
 К'кр лнант'к лѣѢЛѢЙ.

Чинчй БѢТРѢНЙ а МОТОВѢЛѢЙ  
 Сѣлѣкатѣк' аѣерй лѣ динци,  
 УНѢЛ дѣ а ВПѣРѢЛѢЙ  
 Дѣ кѣмп, кѢ дѢоѣ ВѢВѢРНЦЙ,  
 Ши кѢ СОБОЛѢЛ чѣл мош'кн,  
 Карйй 'нчѣпѣнѣ кѢ алѣс плак:  
 Пѣширѣ лтѣр' ачѣст мод.

ДѢпѣ чѣ 'нтр' о зи дѣ Вѣрѣ,  
 Кѣпѣ ерā лѣкрѣл май грѣѢ,  
 Впѣрйй дѢши тоци п' афарѣ  
 Сѣ вѣн'кѣѣ фрѣнѣѣ, грѣѢ;  
 Ши алѣтеле дѣ ернарѣ,  
 Ч'клѣ нѣѣ анималѣ  
 Лѣ ун лок йѢл адѢнат!



Cariî făcând o strânsură  
 Din Hêrciogî, shi din Epurî,  
 C' o multă frământetură;  
 Strêmtorinduî din găuri; —  
 Pe PA'ZITORII Hêrciogeshî,  
 Incă shi pe CEI Epureshî:  
 Fatzê fâtzishî iau 'ntrebat.

Apoi spre a Epurilor plâns  
 Pâzitorii Hêrciogilor  
 Nemic' putêu a da respuns,  
 Căci cu viclean gândul lor;  
 Tot âmbrau in laturî cărnind  
 Pe cei Epureshî asupra; —  
 Ma; coltzii lor iau vedit.

Cârora atâte ocarî  
 In fatza celor noô  
 BA'TRA'NI — li sau shters cu mucârî  
 Botul, quôt n' au fost duô  
 Animale, care nu vrea  
 Pfrosni gros asupra lor; ba:  
 Sh' asupra Hêrciogilor. —

Unde pe Hêrciogî de nemic'  
 Iau aflat cei no' BA'TRA'NI,  
 A fi cî nici unul harnic'  
 De altă, numai de căni;  
 Mâncare, inputziciune,  
 Unuia — iau zis shi căne  
 Tacî! că dêt' a tzêtztoia!

Deci Hêrciogeshîi PA'ZITORII,  
 Shi totzi ceialaltzi Hêrciogî,  
 Fiend in vêt tzêtztoitori;  
 Remaseră mai ologî; —  
 Batjocoritzi cu ocară  
 PA'ZITORII shi scăpară —  
 Cuiburile Epureshî.

Карий фзкхнд о стрхнсбрз  
 Дин Хзрчоуи, ши дин впрри;  
 К' о мблтз фрзмзнтзтбрз;  
 Стрзмториндъи дин гзври; —  
 Пе пъзитории Хзрчоуещи,  
 Лкз ши пе чей впррещи:  
 Фауц фзциши їаб 'нтребат.

Япой спре а впррилор плзнс  
 Пъзитории Хзрчоуилор  
 Немик' нбткв ада респнс;  
 Кзчи кв викакн гзндла лор;  
 Тот амблаб л латбри кзрнинд  
 Пе чей впррещи асвпринд; —  
 Ма: колций лор їаб вздит.

Кзрора атзтк окзри  
 Л фаца челор ноз  
 Бътръни — ли сав щерс кв мбкзри  
 Ботла, кзт н' дз фост дзв  
 Янимале, каре нз врк  
 Пфросни gros асвпра лор; ба:  
 Ш' асвпра Хзрчоуилор. —

Унде пе Хзрчоуи де немик'  
 Ѓаб афлат чей но' Бътръни,  
 Я фи ей ничи унбл харник'  
 Де алтз, нбмай де кзни;  
 Мзнкаре, лпбцичюне,  
 Унбл — їаб зис ши кзне  
 Тачи! кз дкт' а цзцоа!

Дечи Хзрчоуещи Пъзитории,  
 Ши тоци челаллци Хзрчоуи,  
 Финд л взнт цеццоитори;  
 Ремасерз май олоуи; —  
 Батжокорици кв окарз  
 Пъзитории ши скăпарз —  
 Квибуриле впррещи.

Dup' acca cu asprime,  
 Incepură a 'ntrebă  
 Spre pâra de Herciogime,  
 PA'ZITORII Epurî stă  
 Fâtzishî, — ce plase de pâre?  
 Herciogimè se mai hërre  
 Asupra lor; shi nu shtiu!

Atunci unî hërr, — altziî matztz, —  
 Din clëntzul unuia murg, —  
 Se prinseră Herciogii 'n latz!  
 Carnifexul cel nătâng  
 Rëspundè sucind din codă, —  
 Ma; apucândul de nodă!  
 Scosè linba de un cot. —

Spre aciasta PA'ZITORII  
 Epureshti, cu coltzî agerî —  
 Dela totzi 'NBA'TRA'NITORII;  
 Cer drépte alégerî;  
 Ca de vor fi eî de vină,  
 Se le de pedeapsă plênă;  
 Intr' alt' mod: cè au pierdut.

Cârora BA'TRA'NIÎ léu zis,  
 Voi nevinovatzî — eshtizî,  
 Dela noî nuî glumă, nicî vis; —  
 Epuriî nu sînt silitzî  
 A spune dreptul pentru voi,  
 Shi totushî — scâpatzî din nêroiu:  
 Prin cazul Herciogilor.

Deci PA'ZITORII limpezitzî  
 Fiënd scâpatzî dela rêu, —  
 De Prevaricarî asupritzî,  
 Strebătură pân' la LEU  
 Cârui cu clômbe 'ntinse,  
 O rugare îi inpinse:  
 Zicânduî: PUTERNICE!

Дшп' ачка кѣ асприме,  
 Ачепѣрз а 'нтребă  
 Спре пзра дѣ Хърчоциме,  
 ПЪЗИТОРИИ Впѣри стă  
 Фзциши, — че пласе дѣ пзре?  
 Хърчоцим'к се май хърре  
 Асѣпра лор; ши нѣ шѣ!

Атѣнчи унѣи хърр, — алѣиі мацц, —  
 Дин кл'ѣнциѣл унѣл мѣрг,  
 Се принсерз Хърчоциі 'н латц!  
 Карнифѣзѣл чел нѣтѣнг  
 Рѣспѣндѣк сѣчинд дин кодз, —  
 Ма: апѣкѣндѣл дѣ нодз!  
 Скосе линка дѣ ун кот. —

Спре ачаста ПЪЗИТОРИИ  
 Впѣрещи, кѣ колци аѣерѣ —  
 Дела тоци 'НБЪТРЪННТОРИИ;  
 Чер дрѣпте алѣѣерѣ;  
 Ка дѣ вор фи еи дѣ винз,  
 Се ле д'к пѣдѣпѣз плинз;  
 Атр' алт' мод: че аѣ пѣрѣдѣт.

Кърора БЪТРЪНИИ лѣѣ зис:  
 Вой невиноваци — ешици,  
 Дела ной нѣи глѣмз, ничи вис; —  
 Впѣриі нѣ сѣнт силици  
 А спѣне дрѣптѣл пѣнтрѣ вой,  
 Ши тотѣши — скѣпаци дин нѣроі:  
 Прин каѣѣл Хърчоцилор.

Дѣчи ПЪЗИТОРИИ лимпѣзици  
 Фѣинд скѣпаци дела рѣѣ; —  
 Дѣ Пребарикари аѣсприци,  
 Стрѣѣзѣтѣрз пзи' ла лѣѣ  
 Кѣрѣл кѣ клѣмѣ 'нтинсе,  
 О рѣгарѣ лѣ лпинсе;  
 Зикѣндѣи: ПЪТЪРНИЧѣ!



La acest lucru 'i treaba ta,  
 Tu eshti mai tare ca totzi,  
 Bagă 'n mēnte, ia sama;  
 Ascultzi dēntzii in quōt potzi;  
 Că noi nimēruī am stricat,  
 Shi Hērciogii neau incoltzat:  
 Aī auzit din MOTOC. —

Cu ce pleagă grē de sange,  
 Neau incoltzat se perim,  
 Acōsta nu se mai stēge  
 Din inimile nostre shtim;  
 Pān' pleaga, shi usturimē,  
 Nu va plēti Hērciogimē:  
 Rumpēndule iu coltzi. —

Atuncī dupā Anniī ca la opt, —  
 LEUL Animal' tare,  
 Fiēnd la mēnte bēne copt;  
 Indatē demāndare  
 Dēte, si se reaplice  
 La starea — ce vor a zice: — — —  
 Epureshtii Pāzitorī!

Intru acāria 'ntzeles,  
 Pāzitorii Epureshtii  
 Luare drumul cel direș;  
 Fiēnd acuma mai veshii; —  
 Iute la EPURUL de cāmp  
 Tinsere clōmba ai da zglēmp  
 La inimā, — 'i lovirē!

Carele dintr' o gāndire —  
 Cugetā a fi glumā,  
 Iar' din alta, — cu uimire  
 Deplēni mai pe urmā  
 Demāndarea cē dela LEU, —  
 Mācar chē 'i erā fōrte greu:  
 A zice bravo, — bravo! —

La aчест лѣкрѣ 'и трѣба та,  
 Тѣ ещѣ май таре ка тоцѣ,  
 Багъ ꙗ минте ꙗ сѣма;  
 Аскулци динциѣ ꙗ кѣт поци;  
 Къ ной нимѣруѣ ам стрикат,  
 Ши Хѣрчоциѣ нѣѣ ꙗ колцат:  
 Аѣ аѣзит дин МОТОК. —

Кѣ че плѣгъ грѣ де сѣнѣ,  
 Нѣѣ ꙗ колцат се перим,  
 Ачѣста нѣ се май стѣнѣ  
 Дин инимиле ностре щим;  
 Пѣн' плѣга, ши устѣримѣ,  
 Нѣ ва плѣти Хѣрчоцимѣ:  
 Рѣмпѣндѣле тѣ колциѣ. —

Атѣнчи дѣпѣ анниѣ ка ла опт, —  
 Лѣул Анимал' таре,  
 Фѣинд ла минте бѣне копт;  
 Адатѣ демѣндаре  
 Дѣте, сѣ се реапличе  
 Ла старѣ — че вор а зиче: — — —  
 Вѣпѣрѣциѣ Пѣзиторѣ!

Атрѣ акѣрѣа 'нцелес,  
 Пѣзиторѣи Вѣпѣрѣциѣ  
 Лѣарѣ дѣрѣмѣла чел дѣрес;  
 Фѣинд акѣма май бѣщѣ; —  
 Юте ла Вѣпѣрѣдѣ де кѣмп —  
 Тинсерѣ кломба ай да зглѣмп  
 Ла инимѣ, — 'а лобирѣ!

Кареле динтр' о гѣндѣре —  
 Кѣцетā а фи глѣмѣ,  
 Ёар' дин алта, — кѣ уѣмире  
 Дѣплинѣ май пе урмѣ  
 Демѣндарѣ чѣ дела лѣѣ, —  
 Мѣкар кѣ 'и ерā фѣрте грѣ:  
 А зиче бравѣ, — бравѣ! —

Vezi ashă te sâniază

Române, Lumea te vază

A fi mort, și tu se nu crezi

Că ești trunchiu; ci chiar se viezi: —

Răbdând pentru comun. —

Вези аша те сзніаза

Ромзие, лѡмѣ те вазз

А фи морт, ши тѡ се нѡ крези

Кз еши трѡнкїѡ; чи к'кр се віези: —

Рзбдзнд пентрѡ комѡн. —



## CANTARII DE SALUTARE.

## CANTARE

intru

Dignitatea Illuminației la ziua nașterii Înălției Sale IMPE'RATULUI AUSTRIEI, CRAIULUI UNGARIEI etc. FRANTZ I-iu cea ce prin activitate Spectabilului Domn SZOLGA BIRO JOANN KOVER de RETHAT in Lippova in  $\frac{12}{24}$  Februarie 1828 — triumfând in săltare cu jocuri desfătate tzinută, shi de Tênerimè Română Scholastică intru scipirè Illuminației in sunet cântată; carea prin Curiru' Unguresc in Novélele din Viena sub Nro. 18-  
ce Annu 1828 sau scris.

Curî iut' Bânățéne,  
Vin' oh! Unguréne;  
Datzi sunetul guriî,  
Români cu Unguriî;  
Adunatzivè 'ntr' un gând,  
Minun' a vedè arzènd:  
'n tótâ Lippova.

Cineî făcliî in laturî,  
Lampashe, shi trascurî;  
'Tunuri' 'Luminatziî,  
Formôse oratziî;  
Româniî Tênerimè,  
Cu tótâ Pulgherime:  
Vivat a strigà!

## КЪНТАРЪ

А Н Т Р Ъ

Дигнитатк Їлѡминаціей ла зїоа нащерїи А-  
нзлціей Сале АПЪРЯТЪЛЪИ ДЪСТРІВЪИ, КРА-  
ЮЛЪИ УНГАРІВЪИ ш. а. Ф Р Я Н Ц' I-ю, чѡа  
че прин активитатк Спектакилѡлѡи Домн  
ГОЛГЯ БИРЪЪ ІОЯНН КОВВЕР ДЕ РЕНТХЯТ  
А Липпова А  $\frac{12}{24}$  Феврѡарїе 1828 — трїѡмфѡд  
А СЪЛТАРЕ КЪ ЖОКЪРЪИ ДЕСФЪГАТЕ ЦИНЪТЪ, ШИ  
ДЕ ТИНЕРИМЪК РОМЪНЪ СКОЛАСТИКЪ АТРЪ СКАП-  
ПИРЪК Їлѡминаціей А СЪНЕТ КЪНТАТЪ; КАРЪК  
ПРИН КЪРІРЪ' УНГЪРЕСК А НОВЪКЛЕЛЕ ДИН ВІЕНА  
СЪЕ НРО. 18-ЧЕ ЯННЪ 1828. САЪ СКРИС.

КЪРІ ЮТ' БЪНЪЦЪКНЕ,  
ВИН' ОХ! УНГЪРЪКНЕ;  
ДАЦИ СЪНЕТЪЛ ГЪРІИ,  
РОМЪНИ КЪ УНГЪРІИ;  
ЯДЪНАЦИВЪ 'НТР' УН ГЪНД,  
МИНЪН' А ВЕДЪ АРЪЗЪНД:  
'Н ТОТЪ ЛИПОВА.

ЧИНЧИ ФЪКЛИИ А ЛАТЪРІИ,  
ЛАМПАШЕ, ШИ ТРАСКЪРІИ;  
ТЪНЪРІИ 'ЛЪМИНАЦИИ,  
ФОРМОСЕ ОРАЦИИ;  
РОМЪНИИ ТИНЕРИМЪК,  
КЪ ТОТЪ ПЪЛГЕРИМЪК:  
ВИВАТ А СТРИГЪ!

Zioa MAIEȘTE'TII  
 SALE a o Sântzi  
 A lui FRANTZ IMPERAT,  
 CRAIULUI de Bănat,  
 Spre dignu Imperătesc,  
 Spre bun traiul omenesc:  
 Mar' Praznich tzină. —

Domnul JOANN KÖVER  
 De RETHAT pân' la Ceriu  
 Varsé multzemită,  
 In animă cântă;  
 Români, Nemetzi, și Unguri  
 Totzi strigau vivat din guri:  
 FRANTZISC tréiască!

Deci totzi Patriotzi,  
 Și cu strenepotzi  
 Romaneshti, fitzi gata  
 A conoslite fapta  
 Domnului SZOLGA BIRO  
 C' au făcut din gândul său:  
 Chiar pentru Români.

El de mich révnéshte,  
 Pe Români iubéshte;  
 Spre bunul Patriei  
 Sh' cultul Româtimei;  
 Acesta 'i drept Patriot  
 Romanului — strenepot:  
 Credincios PATRON.

Domnezeu privească  
 Spre Curté 'mperătescă  
 Pre totzi ne scuteze,  
 Mila lui ne vieze:  
 Pe KÖVER Domne 'l tziue  
 Mărit sântos bene:  
 Vivat! La multzi Anni.

Zioa MAIEȘTE'TII  
 СЯЛБ а о Сѣнци  
 Я лѣи ФРАНЦ ЛПЪРАТ,  
 КРАЮЛЪИ ДЕ БЪНАТ,  
 Спре дѣгнѣ ЛПЪРЪТЕСК,  
 Спре бѣн траул ОМЕНЕСК:  
 Мар' Празник цинѣ. —

Домнѣл ІОАНН КÖВВЕР  
 ДЕ РЕВТХАТ пѣн' ла Черѣ  
 Варез мѣлцемнтз,  
 Л инимз кѣнтз;  
 Ромѣнѣи, Немѣи, ши Унгѣри  
 Тоѣи стригаѣ виват дин гѣри:  
 ФРАНЦНОК трѣаскз!

Дечѣ тоѣи Патрѣоѣи,  
 Ши кѣ strenepoѣи  
 Романеѣи, фиѣи гата  
 Я коноше фapta  
 Домнѣлѣи ГОЛГА БИРЪ  
 Ч' аѣ фѣкѣт дин гѣндѣл сѣѣ:  
 Кѣр пентрѣ Ромѣнѣи.

Бл де мик рѣврѣѣше,  
 Пе Ромѣнѣи ѣвѣѣше;  
 Спре бѣнѣл Патрѣеи  
 Ш' кѣлтѣл Ромѣнимеи,  
 Ячеста 'и дрѣпт Патрѣот  
 Романѣлѣи — strenepot.  
 Крединѣос ПАТРОН.

Домнезѣѣ привѣскз  
 Спре Кѣртѣ 'мпѣрѣтѣскз,  
 Пре тоѣи не скѣтѣѣше,  
 Мила лѣи не бѣезе,  
 Пе КÖВВЕР Домне 'л цине  
 Мѣрит сѣнѣтос бине:  
 Виват! Ла мѣлѣи Янни.



## C A N T E C U L

## ADEVARATZILOR STRENEPOTZI ROMANI.

Sore luminos,  
Strelucéshte astézi,  
Ceriu intunecos;  
Cu Nori la ameazezi:  
Acum serineaze,  
Cáci Romana razé:  
Azi vedereaze.

Car' au fost apus,  
Ca Romaná steao,  
O zerim de sus;  
Formos' ca o roao:  
Umbrindune line  
Invátzeturi, pléne  
D' a Romii véne. —

Ce cândva mare,  
Shi vestitá glótá,  
Maí latá sub Sóre;  
Cázutá uítatá:  
Astezi de ne shtintzé,  
Gustá cunoshtintzé:  
C' a sa priintzé.

Romani de Roma,  
Heroicesc sánge,  
Sáltatzi acuma;  
Incetatzi d' a plánge:  
Tzinetzivá rostul,  
Créshtetzi fiul vostru';  
Cu totzi d' a rostul.

Ose voi sáltatzi,  
Shi Romne mormánturi,  
Téneri sunet datzi  
La totzi din pámenturi:  
Romane clombitze,  
Fií, fete d' o vitzé:  
Fitzi 'ntr' o credintzé.

К Ъ Н Т Ъ К Ъ Л  
АДЕВАРАЦИЛОР СТРЕНЕПОЦИ РОМАНИ.

Соре луминос,  
Стрелучѣще астэзи,  
Черю лтѣнекос;  
Кѡ Норѣ ла амѣзези:  
Акѡм серинѣзз,  
Кзчи Романа разз:  
Ази ведерѣзз.

Кар' аѡ пост апѡс,  
Ка Романз Гтѣо,  
О зерим де сѡс;  
Формос' ка О роао:  
Умбриндѡне линѣ  
Лвзцетѡри, плинѣ  
Д' а Ромиѣ вѣне. —

Чѣ кзндѡ маде,  
Ши вѡститз глотз,  
Маѣ латз сѡк сорѣ;  
Кззѡтз уйтатз:  
Астэзи де не цинцз,  
Гѡстз кѡнощѣнцз:  
К' а са прѣнцз.

Ромзни де Рома,  
Хероическ сзнце,  
Сзлгаци акѡма;  
Лчѣгаци д' а пазнѣ:  
Цннецивз рѡстѡл,  
Крѣщѣщи фѣл вѡстрѡ';  
Кѡ тоци д' а рѡстѡл.

Осе вѡѣ сзлгаци,  
Ши Ром'не мѡрмзнтѡри,  
Тинѣри сѡнет даци  
Ла тоци дин пзмзнтѡри:  
Романѣ кломенѣ,  
Фѣѣ, фѣте д' О вицз:  
Фици 'нтр' О крѣдинцз.



Voï câmpii grase,  
 Sh' turme ténerele,  
 Fitzî bucurôse;  
 Incelatzî din jéle;  
 Fluertza hora  
 Dâ, felitza Romîna  
 Jochè ca 'n Roma.

Muntzî salutare,  
 Shi voï ape cu vopî,  
 Datzî triumfare,  
 Âstèzî Româniî joc  
 De drag, — câcî cunoscut  
 Numele ni sau făcut:  
 Cel quândva pierdut.

Cine vrea gândi,  
 Tzèra cè dulce,  
 Italia 'fi  
 A noastră moshie  
 De unde sub Traian  
 Adushî c' nume Roman  
 Fiènd 'Talian.

Acesta heroiu,  
 C' Oŝtea Romaneascâ  
 Neau adus pre noi  
 In Tzèra Dâciascâ  
 Din cè 'GALIANA',  
 Adechê ROMANA'.  
 Patrie sh' mamâ.

Car' c' Oŝtea tótâ,  
 Din Greciasca 'Tzèrà,  
 Voios odatâ;  
 Invingând cu parâ;—  
 Venè c' triumf sâltând,  
 Pâmènturî biruind:  
 Dunârè 'njugând.

Вой кзмпий грасе,  
 Ш' тѳрме тинерѳле,  
 Фицй бѳкѳроасе;  
 Лчетаций дин жѳле:  
 Флѳерица хора  
 Дз, фетница Ром'на  
 Жокз ка 'н Рома.

Мѳнций салѳтаре,  
 Ши вой апе кѳ вопй,  
 Даций трѳѳмфаре;  
 Ястѳзѳй Ромзнийй жок  
 Де драг, — кзчй кѳноскуѳт  
 Нѳмеле ни саз фѳкѳт:  
 Чел кзндѳвѳ пѳѳрдѳт.

Чине врѳк гзндй,  
 Цѳра чѳ дѳлчѳе,  
 Италиа 'фи  
 Я нострѳз мошѳе;  
 Де унде сѳѳ Траѳѳан  
 Ядѳшй к' нѳме Роман  
 Фѳинд 'Талиан.

Ачела Хероѳ,  
 К' Оастѳк Романѳскѳ,  
 Нѳѳ адѳс пре ной  
 Л Цѳра дѳчѳскѳ  
 Дин чѳ 'Тѳлѳѳѳнѳ  
 Ядекз Ромѳѳнѳ  
 Патрѳѳе ш' мамѳ.

Кар' к' Оастѳк тоатѳ,  
 Дин Гречѳска Цѳрѳ,  
 Воѳс одатѳ;  
 Лвингзнд кѳ парѳ;—  
 Венѳк к' трѳѳмф сѳлтзнд,  
 Пзмзнтѳрѳй кирѳинд:  
 Дѳнзрѳк 'нжѳгзнд.



Oh! Domne varșe  
 Ungariei pace,  
 Austriei lasé  
 Libertat', a face  
 Moshtenire lungă,  
 Apărănd de fugă:  
 Patria noastră.

### CA'NTECUL POPORULUI ROMÂN.

Ne scris inpregiur au fost,  
 Tot Poporul Romanesc,  
 Din vechi fiind forte prost;  
 Tot fiul cel omenesc:  
 Iată acuma sau ivit,  
 Ce nu am fost noi nici gândit;  
 Dintr' ai noștrii Omeni.

Inima tare credea,  
 Că nu are putere,  
 Ca când lipsă n' ar avea;  
 Despre ce îi va cere:  
 Că noi eram cu toți uitați,  
 La întunerech afundatți;  
 De marea prostie.

Teneri voi acum zeritți,  
 Ce eram noi Români,  
 Că am fost omeni pierduți;  
 Teneri cu bătrâni:  
 Voi dară bătrâni și săltați,  
 Vizându-ne mai îndreptați:  
 Spre tot lucrul cel bun.

Omeni cei de demult,  
 Trăind ei tot cu munca,  
 Bănele nu lau știut;  
 Precum noi cu porunca:  
 Vedem bănele aproape,  
 Pre quôț la Români se pôte;  
 Intru acest scurt timp.

Oh! Домне варъзъ  
 Унгаріей паче,  
 Австріей ласъ  
 Либертат', а фаче  
 Мошенире лънгъ,  
 Апъръндъ де фугъ:  
 Патріа ностръ.

### КЪНТЪКЪА ПОПОРЪЛУИ РОМЪН.

Не скрис апрежър аѡ фост,  
 Тот Попоръла Романеск,  
 Дин вѣк фѣинд форте прост;  
 Тот фѣул чел Оменеск:  
 Іатъ акъма сав ивѣт,  
 Че нѡ ам фост ной ничѣ гъндит;  
 Динтр' ай нострѣй Омени.

Инима таре кредѣ,  
 Къ нѡ аре пѡтѣре,  
 Ка къндъ липсѡ н' ар авѣ;  
 Деспре че ѡй ва чѣре:  
 Къ ной ерам къ тоци уѣтаѣ,  
 Ла атѡнѣрек афундаѣ;  
 Де марѣ простѣ.

Тинерѣй вой акъм зерѣѣ,  
 Че ерам ной Ромънѣй,  
 Къ ам фост Омени пѣердѡѣ;  
 Тинерѣй къ вѡтрънѣй:  
 Вой даръ вѡтрънѣй сѡ салтаѣ,  
 Вѡзкъндъне май адрептаѣ,  
 Спре тот лѡкръла чел вѡн.

Оменѣй чей де демѡлт,  
 Трѡинд еѣ тот къ мѡнка,  
 Бѣнеле нѡ лѡѡ ѡѣт;  
 Прекъм ной къ порѡнка:  
 Ведем бѣнеле апропе,  
 Пре кът ла Ромънѣй се пѡте;  
 Атрѡ ачест скѡрт тимп.









Iată acuma au ajuns  
 Zioa Domnului bună,  
 Scholi Preparande sau 'ntroduș:  
 Dând la tēneri arvună:  
 Arvună de 'nvățetură;  
 Unde 'ntru 'n graiu, shi 'ntr' o gură:  
 Tēnerii 'nvățē.

Venitau tēmpul cel fructos,  
 Aerul sau limpezit,  
 Preparanzii onor formos:  
 Invățetorii au eșhit:  
 Aciastă nomitā Normă,  
 Invățzā multzime turmă:  
 Romāni Patriotzi.

A se cunoshte pre sine  
 De unde s' shi cum 'se trag  
 Romāni? Romāni 'se spune:  
 A fi noi totzi din un prag:  
 D' a Italiei Coloine  
 Din ale Romii; Romane  
 Lēsteri: Shi clombe.

Italia hēne shtie  
 De venire nostr' aici.  
 In Dachia cea pustie —  
 Bātrini, mari, tēneri cu mici:  
 Noi Coloine d' a lui Traian,  
 Din sângele Italian  
 Nis nomitzi Romāni.

Mărturie iaste L o g i n —  
 Cel d' asupra murului  
 Zarmizegetuzci. \*) la chin  
 Subpus el cu totului:  
 Pe care' Traian căci vizū;  
 Forte din inimă gemū:  
 Dachī a pustii. —

Fitzī

Iatā akōma aș ajōne  
 Zioa Domnului bună,  
 Școli Preparande saș 'ntroduș;  
 Dānd la tineri arvūnā:  
 Arvūnā de 'nvățeturā;  
 Unde 'ntrō 'n graiū, shi 'ntr' o gurā:  
 Tinerii 'nvățz.

Venitāș timpul cel fructuos,  
 Aerul saș limpezit,  
 Preparanzii onor formos;  
 Invățetorii aș eșhit:  
 Aciastā nomitā Normā,  
 Invățzā multzime turmā:  
 Romāni Patriotzi.

A se cōnoshte pre sine  
 De unde s' shi cōm se trag  
 Romāni? Romāni 'se spōne:  
 A fi noi toți din un prag;  
 D' a Italiei Coloine  
 Din ale Romii; Romane  
 Lēstēri: Shi clombe.

Italia bine știē  
 De venire nostr' aici,  
 A Dachia c'k pustie —  
 Bătrini, mari, tineri cō mici;  
 Noi Coloine d' a lui Traian,  
 Din sângele Italian  
 Nis nomiți Romāni.

Mărturie iaste L o g i n —  
 Cel d' asupra mōrului  
 Zarmizegetuzci, \*) la chin  
 Subpus el cō totului:  
 Pe care' Traian căci vizū;  
 Forte din inimă gemū:  
 Dachī a pustii. —

6 \*

Fiți

\*) Cetatea Hatzegeului in Transilvania, sau nomi  
 sub Decheval Zarmizegetuza.

\*) Четатъ Хацегевлуй в Трансильваніа, сав номитъ сѣк  
 Декевал Зармізегетвза.



Fitzî acum Professorilor  
 Mângâiatzî cu inima,  
 Pâstrînd rostirê Scholelor  
 Ca bătrînî — cu Loga; —  
 Cariî au pus temelul val,  
 Cu fie ertat Cziehindeal:  
 Intru shtiéntze.

C A' N T A R E A  
 PATRIONATULUI POPOR ROMA'NESC.

AUSTRICIASCA 'MPE'RA'TZIE,

Bene cuvântatê fie.

Căci cu Ostashî ne pázeshite,  
 Shi cu pace ne hrăneshte.

Legî are indreptătore,

Cu dreptate tziitóre.

Astăzi Cetetzile tóte,  
 Cu Orashe, shi cu Sate.

Pace au, shi odihnire,  
 Custând in buna voire.

Omeniî trăsesc in pace;  
 Saltă voioshî cum le place.

Pământ arând samână grâu,  
 De Domnul adus la satziu.

Negutzetoriî, shi Târguri,  
 Libere in Tziarâ drumuri.

A Curtziî bunâ 'ntocmeală,  
 Face Tzeriî rebuneală.

De acăria dreptate,  
 Pronia ne face parte.

Spre Cornute, sh' zburătore,  
 Varsê bunacuvântare.

Tzera nostră 'i apêrată,  
 De varvariciasca glótă.

Aicî Tzera 'i linishtitâ,

De gonitoriî ne oshitâ.

Totziî custâm viatze bună,  
 Ne sêmtzînd vrêshmasha strună.

Căci AUSTRIASCA CURTE,

Ne apêră cu virtute.

Фици акѡм Профессорилор  
 Мънгъацй кѡ инима,  
 Пъстрънд ростиркѡ школелор  
 Ка бѡтрънй — кѡ логѡ; —  
 Карй дѡ пѡс темекл вал,  
 Кѡ фйе ѡртат Цикиндѡкл:  
 Атрѡ шйинце.

К Ъ Н Т Я Р Ъ  
 ПАТРІОНАТЪАЙ ПООР РОМЪНЪСК.

АУСТРИЧІАСКІ МПЪРЪЦІВ,

Бине кѡвѡнтатѡ фйе.

Кѡчй кѡ Осташи не пѡзѡще,  
 Ши кѡ паче не хрѡнкѡше.

Легй аре дрѡптѡторе,

Кѡ дрѡптѡте цйнторе.

Астѡзй четѡциле тоте,  
 Кѡ Ораше, ши кѡ Сате.

Паче дѡ, ши одихнире,  
 Кѡстѡнд ѡ бѡнѡ voire.

Омений трѡеск ѡ паче;

Салтѡ воіоши кѡм ле плаче.

Пѡмѡнт арѡнд самѡнѡ грѡѡ,  
 Де Домнѡл адѡс ла сѡциѡ.

Негѡцѡторйй, ши тѡргѡри,  
 Либѡре ѡ Цѡркѡ дрѡмѡри.

А кѡрций кѡнѡ 'нтокмѡлѡ,  
 Фѡче Цѡрий рѡзѡбѡнѡклѡ.

Де акѡриѡ дрѡптѡте,

Пронйѡ не фѡче партиѡ.

Ѣпре Корнѡте, ш' зѡбрѡторе,  
 Варѡскѡ бѡнакѡвѡнтѡре.

Цѡкра нѡстрѡ 'и апѡратѡ,

Де Варваричѡска глѡтѡ.

Аичй Цѡкра 'и линицинтѡ,

Де гониториî не ошѡнтѡ.

Тоци кѡстѡм бйѡцѡ бѡнѡ,

Не симциндѡ врѡжмѡша стѡрѡнѡ.

Кѡчй АУСТРІАСКІ КѡРТЕ,

Не апѡрѡ кѡ вирѡтѡте.



OH! TU PRONIE CEREASCA',  
Dè Annî multzi se stăpânească.

Impêrâtzia asl' dreaptă,  
Ce spre bêne ne deshteaptă.

A fi noi ceshti — tot d' o vitzè,  
Români cu dreaptă — credintze.

Păzind in aciastă Lume,  
Un adevêrat bun nume —

Cătră Scholî shi 'nvătetură,  
Totzi intru 'n graiu, shi 'ntr' o gură.

A avè dragoste mare,  
Pân' la 'ntreaga luminare.

Pre bunii Patroni ai lăudă,  
Shi din inimă a cântă.

Ungariei pace lungă,

Dè Domne bêne s' ajungă.  
Iarè Curtii nostre fie:  
Pace in veci, de vecie.

CA'NTERI LA MAIALESUL TENERIMEI SCHOLASTICE ROMA'NESHTI DIN LIPPOVA.

A SA MAIESTATE, IMPE'RATUL TATA';  
Sub ale lui arèpi: pre noi ne scuteshte.  
Dela cel contralnich. Cumplit forte groznich.  
Mare ne amich.

Chiar Patria nostră, se bucură forte;  
In inimă cântă: shi se indulceshte.  
Locuind in pace. In securitate.  
Shi 'n libertate.

Sporiu mare se face, la intzeleptzie;  
Prin cèle inalte; Schole ashezate.  
Unde bărbătzia; aratè Părentii,  
Cu a lor Ramurî.

Inchê 'n vèrstă crudă, îi dan se invétze;  
Mai ânteiu se shtie: bêne se perciapă;  
Cu inima creadă. In suflet conoscă.  
Cin' e mai mare.

ОХ! ТЪ ПРОНІВ ЧЕРЕОКЪ,  
Дз яний мѣлци се стѣпанискъ.

А пѣрѣцѣа асл' дрѣптѣ,  
Че спре кинѣ не дешѣптѣ.

Я фи ной чешѣ — тот д' о вицѣ,  
Ромъни кѣ дрѣптѣ — крѣдинцѣ.

Пѣзъндă ꙗ частѣ лѣме,  
Ун адевѣрат бѣн нѣме. —

Кѣтрѣ Околий ши 'нвѣцѣтрѣ,  
Тоци атрѣ 'н граю, ши 'нтр' о гѣрѣ.

Я авѣ драгостѣ марѣ,  
Пѣн' ла 'нтрѣга лѣминарѣ.

Пре бѣний Патроний ай лѣздă,  
Ши дин инимѣ а кѣнтă.

Унгаріей пачѣ лѣнгѣ,  
Дз Домне кинѣ с' ажѣнгѣ.

Іарѣ Кѣрѣций нострѣ фіѣ:  
Пачѣ ꙗ бѣчѣ, дѣ бѣчѣѣ.

КЪНТЪРИ ЛЯ МАИЛѢВОХА ТИНЪРИМЪИ ОКОЛѢСТНЧѢ РОМЪНѢЩИ ДИН ЛИППОВА.

Я ОЯ МАИВѢТѢТѢ, АПЪРѢТЪЛ ТѢТЪ;  
ОѢкѣ але лѣи арипи: пре ной не скѣчѣше.  
Дѣла чѣл контралник. Кѣмплит форѣте грознѣк.  
Марѣ не амѣк.

Кѣкр Патрѣа нострѣ, се вѣкрѣрѣ форѣте;  
А инимѣ кѣнтѣ: ши се аѣблѣчѣше.  
Ажѣвиндă ꙗ пачѣ. А сѣкрѣритѣте.  
Ши 'н либерѣтѣте.

Опорю марѣ се фѣчѣ, ла ꙗцѣлѣпѣциѣ;  
Прин чѣлѣ аналѣте: Околе ашежѣтѣ.  
Унде вѣрѣцѣиѣ; аратѣ Пѣрѣинѣций  
Кѣ а лор Рѣмѣрѣи.

Акѣ 'н вѣрѣстѣ крѣдѣж, ай дѣв се лѣвѣциѣ;  
Май атѣжѣ се шѣѣ: кинѣ се перѣчѣлѣж;  
Кѣ инимѣ крѣдѣж. А сѣфлѣт кѣмоскѣ.  
Чин' ѣ май марѣ.



Cel atot puternic, Domnezeu se zice;  
 Făcătoriu a tote: ce vedem cu ochiū.  
 Fiul Sant, shi Duhul. Trei sūnt 'n care credem.  
 O Sant' TREIME.

Iar' după aciasta, trimit mai departe;  
 La Libere Schole: Gymnaziū nomite,  
 Unde fie cine. Shi Genuri streme.  
 Se iau bucuros.

D' aci se redică, l' Diregătorie;  
 După cē lor de sus: anomitā sorte.  
 Uniū Popī, shi Dascalī. Altziū Domni Patriei.  
 Es cu credintzē.

Oh! Voi strēmoshilor, noi sāngele vostru;  
 Sculatzī din mormānturi: se vedetzī triumfuri.  
 Cum noi din cē neagrā, — nopte ne seularām.  
 Totzī n' 'n bārbātarēm.

Cu răvnā fierbinte, pe la Schole umblānd;  
 Fructuri intzelepte: Genuliū cāshigānd.  
 Ca shi noi pe alte, Genuri mai vestite  
 Ai inbrātzishā. —

Ducetzivā iarē, in mormāntul vostru;  
 Fie māngēiere; c' atzī vāzut cu ochiū.  
 Strigatzī totzī trēiascā: Multzī Anni slāpāneascā.  
 FRANTZISC' A'NTEIUL.

GRAIUL shi 'MPA'RATUL, vārsetoriu de milā;  
 Care' introdusē; c' a sa mare grije;  
 In Patrie pace. Iarē intre omeni:  
 Bunā voire.

#### A L T E C A N T A R E.

A. a. a. Dulce zi e aciasta,  
 Quānd Scholariū dānțuesc;  
 La prelectziū nu gāndesc:  
 A. a. a. Dulce zi e aciasta.

Чел атот пѣтѣрник, Домнезеѣ се зиче;  
 Фѣкѣторю а тоте: че ведем кѣ Окій.  
 Фіюл Сант, ши Дхѣл. Трей сѣнт 'н каре крѣдем.  
 О Сант' ТРѢИМЕ.

Іар' дѣпѣ ачѣста, тримит май департе;  
 Ла либере схоле: Гимназиѣ номите,  
 Унде фіе чинѣ. Ши Генурї стремне.  
 Се іаѣ кѣбѣрос.

Д' ачи се рѣдикѣ, л' Дирегѣторіе;  
 Дѣпѣ чѣ лор де сѣс: аномитѣ сорте.  
 Унїй Попї, ши Даскалї. Ялциѣ Домни Патрїей.  
 Ес кѣ крѣдинцѣ.

Ох! Вой стрѣмошилор, ной сѣнцѣле вострѣ;  
 Скѣлаци дин мормѣнтѣри: се ведеци трѣѣмѣѣри.  
 Кѣм ной дин чѣ нѣгрѣ — нопте не скѣларѣм.  
 Тоци н' нѣкрѣтарѣм.

Кѣ рѣвнѣ фїербинте, пе ла сколе умѣлѣнд;  
 Фрѣкѣѣри ѣцѣлѣпте: Цѣнѣлѣѣ кѣшигѣнд.  
 Ка ши ной пе алте, Цѣнѣри май вѣстите  
 Аї ѣврѣцишѣ. —

Дѣчиѣѣѣ іарѣ, ѣ мормѣнтѣл вострѣ;  
 Фїе мѣнѣѣере; Ч' аци вѣхѣт кѣ Окїй.  
 Стрїгаци тоци трѣаскѣ: Мѣлци ани стѣпѣнѣскѣ.  
 Фрѣнцїск' ѣтѣюл.

Крѣюл ши 'мпѣрѣтѣл, вѣрѣѣторю де милѣ;  
 Карѣ ѣтрѣдѣсѣ; к' а са маре грїже;  
 ѣ Патрїе паче. Іарѣ ѣтре оменї:  
 Бѣнѣ вѣоре.

#### Я Л Т Ѣ К Ѣ Н Т Я Р Ѣ.

Я. а. а. Дѣлче зи е ачѣста,  
 Кѣнд школарїѣ дѣнцѣѣск;  
 Ла прѣлекциѣ нѣ гѣндѣск:  
 Я. а. а. Дѣлче зи е ачѣста.



E. e. e. Sălteaze inimile,  
 Vîzëndune intălnitzi;  
 La Apă-acră venitzi:  
 E. e. e. Sălteaze inimile.

I. i. i. Perceptzi sūnt omenii,  
 Cum acest loc părăsit;—  
 Spre folos lau tehnuit: \*)  
 I. i. i. Perceptzi sūnt omenii.

O. o. o. Totzi Scholarii zic porro, \*\*)  
 Acest loc Scholarilor;  
 E continu Muzelor:  
 O. o. o. Totzi Scholarii zic porro.

U. u. u. Plăcut lor iaste locu,  
 Prin tufe cu drag păshesc;  
 Paserile 'i indulcesc:  
 U. u. u. Plăcut lor iaste locu.

Us. us. us. Sî tréiască FRANTZISCUS  
 IMPE'RAT, CRAIU indurat,  
 Moshtenilor diu Banat.  
 Us. us. us. Sê tréiască FRANTZISCUS.

Orî. orî. orî. Shi Domniî Invătzetori,  
 Se tréiască senuatoshî;  
 Scholarilor cuvincioshî:  
 Orî. orî. orî. Shi Domniî Invătzetori.

Luî. luî. luî. Comunul Orashului,  
 Fie inveac lăudat;  
 De tot reul apărat:  
 Luî. luî. luî. Comunul Orashului.

I. i. i. Tréiască shi Părentzii,  
 Cariî pre noi ne hrènesc;  
 A ne 'nvăzã se grijesc  
 I. i. i. Tréiască shi Părentzii.

Iar'.

\*) Măiestrit.

\*\*) Măi departe.

Б. е. е. СЪЛТЪЗЕ ИНИМИЛЕ,  
 ВЪЗЪИДЪНЕ АТЪЛНИЦЪ;  
 Ла Апъ-акрѣ веницъ:  
 Б. е. е. СЪЛТЪЗЕ ИНИМИЛЕ.

І. і. і. Перцепцїи сѣнт оменїи,  
 Кѣм ачест лок пѣрѣсит;—  
 Спре фолос лаѣ технѣит: \*)  
 І. і. і. Перцепцїи сѣнт оменїи.

О. о. о. Тоци Шоларїи зик порро, \*\*)  
 Ачест лок Шоларилор;  
 В континѣ Музелор:  
 О. о. о. Тоци Шоларїи зик порро.

У. у. у. Плъкъѣт лор іасте локѣ,  
 Прин тѣѣ кѣ драг пѣшеск;  
 Пасериле 'и аѣѣлеск:  
 У. у. у. Плъкъѣт лор іасте локѣ.

Ус. ус. ус. Сѣ трѣаскъ ФРАНЦИСКЪ  
 АПЪРАТ, КРАЮ Аѣѣрат,  
 Моштенилор дин Банат.  
 Ус. ус. ус. Сѣ трѣаскъ ФРАНЦИСКЪ.

Орї. орї. орї. Ши Домнїи Авѣцеторї,  
 Сѣ трѣаскъ сѣнѣтошї;  
 Шоларилор кѣвинѣошї:  
 Орї. орї. орї. Ши Домнїи Авѣцеторї.

Луї. луї. луї. Комѣнѣл Орашѣлуї,  
 Фїе а вѣк лѣѣдат;  
 Де тот рѣѣл апѣрат:  
 Луї. луї. луї. Комѣнѣл Орашѣлуї.

І. і. і. Трѣаскъ ши Пѣрїнцїи,  
 Карїи пре ної не хрѣнеск;  
 А не 'нѣѣѣ се грїжеск:  
 І. і. і. Трѣаскъ ши Пѣрїнцїи.

Iar'.

\*) Мѣестрїт.

\*\*) Мăи департе.







C A N T E C U L  
DESPA'RTZIRIŪ A LOR DUOŪ IUBITZIŪ.

Iatē merg acum dulce iubitā,  
Gura 'tzi serut scumpā drāgositā.  
Vaī ce durēre!  
A'nger de jēle!  
Cācī quānd cram a 'vea noroc intreg:  
Trebuesc se merg.

Pentru tine merg shi pe acest drum,  
Ca amānduror' se fac folos bun.  
C' o urmă calcā, —  
Al nostr' scop dragā!  
Dar' ochiī nutzi fie ashā umezī:  
Pentru chemī viezi. —

Inima numī rēni — biu' ai simtzi; —  
Cum pentru tine arde 'n foc iutzit.  
Te iubesc A'nger!  
Nu mē da se pier!  
Luōnd parte 'nprumutātā de dor:  
Zile de amor.

Atunci mē lashī suflet celainicesc,  
Quānd chiar numaī pentru tine trāesc.  
Inimamī invingī!  
Aicē mē stingī!  
Au nu iubēshte ashā credintzē:  
A ta fiēntzē.

C A N T A R E A  
JURA'MENTULUI DRAGOSTEI CA'TRA' FOR-  
MOSA LELITZE. \*)

Crezī jur — formosā Lelitzē!  
De quānd imī eshtī tu drāgutzē: —  
Cu plăcerē maī legat!

\*) Cuvēntul acesta Lelea, Lelitzē, sau Lelishorā,  
se nashte din cuvēntul Latinesc Lilia shi iaste  
cuvēnt indulcitoriu, cācī la Romāniī cōī vechī,  
sau strēmoshiī Romānilor de acum, le erā da-  
tina vrānd a molcomi pe femeī a le zice Lilia;  
asemānāndule cu o flōre ce se nomēshte de Ro-  
māniī Liliom, sau crini: ashā shi strēnepotziī  
acelora, adechē, Romāniī in tēmpul de acum  
zich cātrā femeī, shi fēte, Lelitzē, Lelishorā,  
sau Lelea; — precum: —

Leleamī cāntā  
Badea 'scultā. —

K Ū N T B K Ū I  
ДВОПЪРЦИРИЙ Я ЛОР ДЖОЙ ЮБИЦИЙ

Іатѣ мерг акѡм дѡлче юбитѣ,  
Гѡра 'ци серѡт скѡмпѣ дрѡгоститѣ.  
Ваи че дѡрѣре!  
А'гер де жѣле!  
Кзчи кзнѡ ерам а вѣк норок атрег:  
Требѡеск се мерг.

Пентрѡ тине мерг ши пе ачест дрѡм,  
Ка амѡндѡрор' се фак фолос бѡн.  
К' о урмѣ калкѣ, —  
Ял ностр' скоп драгѣ!  
Дар' окій нѡци фіе ашѡ умези:  
Пентрѡ кзми вѣези. —

Инима нѡми рѡни — би' ай симцит; —  
Кѡм пентрѡ тине арде 'н фок юцит.  
Те юбеск а'гер!  
Нѡ мѣ да се пѣер!  
Дѡзнѡ парте 'нпрѡмѡтагѣ де дор:  
Зиле де амор.

Ятѡнчи мѣ лаші сѡфлет челѡиническ,  
Кзнѡ кѣр нѡмай пентрѡ тине трѡеск.  
Инимамі дѡинци!  
Яичѣ мѣ стинци!  
Яѡ нѡ юбѣще ашѡ крѡдинцѣ:  
Я та фѡинцѣ.

K Ū N T J A R E  
ЖУРЪМЪНТЪЛАХИ ДРАГОСТЪИ КЪТРЪ ФОР-  
МОСА ДЕЛИЦЪ. \*)

Крези жѡр — формосѣ Делицѣ!  
Де кзнѡ амї ещи тѡ дрѡгѡцѣ: —  
Кѡ плѣчерѣ маї легат!

\*) Квѡзнтѡ ачѡета Дѡлѣ, Дѡлицѣ, сѡз Дѡлишорѡ, се  
наше дин квѡзнтѡ Латинеск Lilia (Lilia) ши іа-  
сте квѡзнт дѡдѡлчиторѡ, кзчи ла Ромāниī чѡй кеки,  
сѡз стрѡмошиī Ромѡ. лор де акѡм, ле ерѡ датина  
крзнѡ а молкоми пе фемеі а ле зиче Lilia, дѡзмѡ-  
нзнѡдѡле кв о флоре че се номѣще де Ромѡниī, Дѡ-  
ліом, сѡз крини: ашѡ ши стрѡнепоциī ачѡлора, а-  
дѡкѣ Ромѡниī ностриī; а тимѡла де акѡм зик кѡ-  
трѣ фемеі, ши фѣте, Дѡлицѣ, Дѡлишорѡ, сѡз  
Дѡлѣ; — прекм: —

Дѡлѣмї кзнтѣ:  
Бадѣ 'кѡлтѣ. —



D' atuncî nicî la o dulciatzê,  
 Nicî la 'n foc, — nicî la viatzê:  
 Inima n' am arêtat.

Pe santa mea credintzê jur,  
 Dulcio carea tiam dat singur:  
 A eî puncturî n' oiu călcă.

Rogute cu amăruntul,  
 Semî respunzî cu jurământul;  
 Obleagëmitzî inima.

Jurutzî pe mânilе albe,  
 Pe ochî agerî, — shi pe plôpe:—  
 Singură eshtî dulceă mea.

Jurumă in tótă clipa,  
 Intraiu nu te voui schimbă:  
 Lilâmî eshtî, au nimenea.

### CA'NTAREA INPA'CA'CIUNI' CU LELISHORA.

Măniosê eshtî, mē căesc  
 Inpăcate, dulceă mea!  
 Eu tot am zis că te iubesc:  
 Tu pentru 'n cuvênt eshtî rē!

Cine tzi sminta? — shi cauza?  
 Că 'mî placî tu ashă tare!  
 Tu eshtî, oh virtutziî lipsa:—  
 Dragosthiî mângâiare.

A te iubi d' ar fi pëcat,  
 Quôtzî ar cădê in neaz!  
 Eu maî mult mam întêrat:  
 De acêa n' am rëgaz, —

Aflâtzî unul cu bunétza  
 Indrêgit (dar' ca mine)  
 Se nutzî iubească frumsétza:—  
 Atuncî te mânia, — bine!

D' atbunchi nichî la o dălchîtz,  
 Nichî la 'n fok, — nichî la biatz:  
 Inima n' am arztaf.

Pe santa m'k credinutză jbr,  
 Dălcho car'k c'km dat singbr:  
 A eî pbnktbrî n' oîu kălkă.

Rogute kb amzrbntbł,  
 Semî respbnzî kb jbrzmbntbł:  
 Obel'kgzmiutzî inima.

Jbrbutzî pe mznile albe,  
 Pe okî agerî, — shi pe plope:—  
 Singbrz eshî dălch' m'k.

Jbrumz in t'otz clipa,  
 Intrau nb te voui schimbă:  
 Lilamî eshî, au nimenk.

### KËNTARË APËKËYONÏI KË LËLISHORA.

Măniosz eshî, mz căesk  
 Apzcate, dălch' m'k!  
 Eb tot am zis kz te iubesk:  
 Tz pentrb 'n kbvznt eshî rē!

Çine çî sminta? — Shi kăbză?  
 Kz 'mî plachî tz ashă tare!  
 Tz eshî, oh virtutzîi lipsa:—  
 Dragostîi mângzare.

A te iubi d' ar fi pzkat,  
 Kutzî ar kăd'k in neaz!  
 Eb maî mbłt mam in'tzrtat:  
 De achă n' am rzgaz. —

Aflutzî unul kb bun'etză  
 Adrzçit (dar' ka mine)  
 Se nutzî iubească frums'etză:—  
 Atbunchi te mznîe, — bine!







Stétele cu horizontul,  
 Triste mi se vid cu totul.  
 Căci nuǐ a crede in mnerate  
 Vorbe, — shi in une glote. —  
 Care 'n quòt se vid bunose,  
 In ochi sùnt aruncăcióse.  
 Fórté s' drépte une graiurǐ,  
 Multe Cási, multe néravurǐ!  
 Ashà iaste zicătura  
 Romănescă, cè cu gura.  
 Ce tzi data a petréce,  
 Tisa, Dunèrè de 'i tréce. —  
 Nu socoti că ai scăpat,  
 Că mai tare téi inglotat!  
 Ténérule una tzine, —  
 Rabdá réul ca shi béne.  
 Cel ce páná 'n capét rabdá,  
 Se 'ncoruná quòt' odatá! —

Стѣтеле къ хоризонтѣл,  
 Тристе ми се вѣд къ тотѣл.  
 Къчи нѣи а крѣде ꙗ мнерате  
 Ворбе, — ши ꙗ уне глоте. —  
 Каре 'н кът се вѣд бѣносе,  
 ꙗ окѣ сѣнт арѣнкѣчосе!  
 Форте с' дрѣпте уне граурѣ,  
 Мѣлте къси, мѣлте нѣравѣрѣ!  
 Яшà їасте зикѣтѣра  
 Ромѣнѣскѣ, чѣ къ гѣра.  
 Че ци дата а петрѣче,  
 Тиса, Дѣнѣрѣ де 'и трѣче. —  
 Нѣ сокоти къ ай скѣпат,  
 Къ май таре тѣи ꙗглотат!  
 Тинѣрѣле уна цине, —  
 Рабѣз рѣѣл ка ши бѣне.  
 Чѣл че пѣиз 'н капѣт рабѣз,  
 Се 'н корѣнѣ кът' одатѣ! —





UNIVERSITY OF CLUJ

BCU Cluj / Central University Library Cluj

126

# ABRAMU

un mare genarue.

Propunuta un du Bet nagb  
ream gozum am bdrue.



Jan

Abramut  
Abramut  
si mai departe  
partea lui Izac la  
ce auzorit, am vedut





